

జై శ్రీమన్నారాయణ !

పరమహంస పరివ్రజకులు

శ్రీశ్రీశ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయర్
స్వామివారు అనుగ్రహించిన

“గీతాజ్యోతి”

(ఆంధ్ర పద్యానువాదము)

రచన:

శ్రీమాన్ అద్దంకి శ్రీరంగాచార్యులు

పరిష్కర్త:

శ్రీమాన్ కోగంటి వేంకటాచార్యులు

జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్ - సీతానగరం

‘గీతాజ్యోతి’ (ఆంధ్ర పద్యానువాదము)

ప్రచురణ: ఫిబ్రవరి 2009

ప్రతులు : 500

ప్రతులకు :

జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్,

సీతానగరం-522 501

గుంటూరు జిల్లా, ఆం.ప్ర.

ఫోన్ : 08645 272353

శ్రీరామానుజవాణి

11-49-136

శివాలయం వీధి,

విజయవాడ - 1

ఫోన్: 0866 2420 820

జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్,

గగన్మహల్ కాలనీ,

దోమల్ గూడ, హైదరాబాద్.

ఫోన్ : 040 23224426

DTP : పరిశోధనాలయం,

ముద్రణ: శ్రీమాన్ ప్రింటర్స్ & ప్రొసెసర్స్, సీతానగరం.

ഉള്ളിൽ നോക്കുക!
 ഉള്ളിൽ നോക്കുക!

ప్రశ్నోదం.

సీతారాంగాలి అభిపాద్యం

శ్రీరస్తు చిరంజీవి అద్దంకి శ్రీరంగాచార్యులు రచించిన 'తెలుగు గీతలు' చదివి చాలా ఆనందం పొందాను. ఇతః పూర్వం రచయిత స్వయంగా చదివి వినిపించగా విన్నాను కూడా. ఇది శ్రీమద్భగవద్గీతకు సరళమైన తెలుగు అనువాదం. విశేషార్థాలూ, వ్యాఖ్యానాలూ అలా ఉంచి, మూలాన్ని ఉన్నది ఉన్నట్టుగా, అందరికీ అందుబాటులో ఉండే తేటతెలుగులో, కంఠస్థం చేసుకొనటానికి వీలైన ఛందస్సులో అందులోనూ తేటగీతల్లో - అనువదించి **చి॥ శ్రీరంగాచార్యులు** ఆంధ్రులకు ఎనలేని సేవచేశాడు అనటంలో ఏమీ అతిశయోక్తిలేదు.

మూవు ముట్టగానే తావి గుబాళిస్తోంది అన్నట్టు **చి॥ శ్రీరంగాచార్యులు** చిన్ననాటి నుంచీ వినయ విధేయతలు కలిగి, తన సచ్చీలంవల్ల పెద్దల ఆశీర్వాదాలూ, తోడివారిలో మెప్పుపొందిన వాడు. బి.ఏ.పట్టం పుచ్చుకొన్నా, ఏదో ఉద్యోగం కోసం ప్రాకులాడక, గ్రామం విడిచిపెట్టక, గ్రామంలోని యువకులందరికీ యోగాసనాలు కరపతూ, వారందరిలో కూడా సచ్చీలాన్ని పెంపొందిస్తూ ఆదర్శప్రాయంగా జీవితాన్ని గడిపిన, గడుపుతున్నవ్యక్తి **చి॥ శ్రీరంగాచార్యులుగారు.**

సంగీతంలో ప్రావీణ్యం కలవాడనీ, మృదంగవాదనంలో ఘటికుడనీ, చక్కని చిత్రకారుడనీ, యోగాసన నిష్ణాతుడనీ చాలా కాలంగా తెలుసుగాని, కవితాకళలో ఇతడు చేసిన కృషి కొద్దిసంవత్సరాల క్రిందటే

తెలిసింది. 'గానము, సాధన అన్వేషణ అన్న చిన్న పుస్తకాలు ఇచ్చినప్పుడు చాలా ఆశ్చర్యపోయాను, ఆనందించాను, ఆశీర్వదించానుకూడా.

ఇప్పుడు ఈ **తెలుగుగీతలు** చూచి అంతకు నూరురెట్లు ఆశ్చర్యపోయాను, ఆనందించాను, ఆవీర్వదిస్తున్నాను.

ఇంతకు పూర్వంకూడా గీతకు చాలా అనువాదాలు వచ్చాయి. పద్యాల్లో, ముఖ్యంగా గీతపద్యాల్లోకూడా వచ్చాయి. అయినా, ఏ అనువాదం విశిష్టత ఆ అనువాదానిదే. ఈ అనువాదంలో ఎక్కడా లేనిపోని విరుపులకూ, విశేషాలకూ పోకుండా, ఉన్నది ఉన్నట్టు చెప్పాలన్న రచయిత చిత్తశుద్ధి ప్రతిపద్యంలోనూ కనపడుతుంది. రచన చాలా సరళంగా సాగిపోయింది. కవితాశక్తి ఉండటం ఒకెత్తూ, దాన్ని భగవత్పరంగా సద్వినియోగం చేసుకోగలగటం మరొకెత్తూ. ఇందుకు చిరంజీవి అద్దంకి శ్రీరంగాచార్యులను మరీమరీ అభినందిస్తున్నాను. 'చిరకాలం ఇలాగే ఎన్నో సత్పుత్రులు కూరుస్తూ, సత్పుత్రులందుతూ, ఐహిక ఆముష్మిక సుఖశాంతు లందుగాక' అని హృదయపూర్వకంగా ఆశీర్వదిస్తున్నాను.

ఇట్లు
సర్వజన శ్రేయోభిలాషి,
సీతారాం

తొలిపలుకు

సృష్టి రహస్యమును తెలిసికొను తృప్తయే సకలశాస్త్ర పరిశోధనమునకు ప్రేరణ, ప్రాతిపదిక. భౌతిక రసాయన జీవ వాస్తవములు క్రమక్రమంగా వికసించి పరిణతి నొందుచున్నవి. ఒక మహత్తరమైన మూలశక్తి యీసృష్టికి కారణమై దానిని నడుపుచున్నట్లు ఏమాత్రము జిజ్ఞాసకలవారి కైనను గోచరించక తప్పదు. భౌతిక రసాయన జీవశక్తులకు గల పరస్పరసంబంధ నిర్ణయమే వేదాంతము. దీనినే యింకొక విధముగా చెప్పవలయుననిన ప్రకృతి పురుష పురుషోత్తమ తత్త్వములయొక్కయు, వాని సంబంధముల యొక్కయు నిరూపణమే వేదాంతకర్తవ్యము. ఇట్టి తత్త్వత్రయ సంబంధ నిరూపణ కృషి అన్ని మతములలోను ఆదినుండి యథాశక్తిగ జరిగినది.

ఈ నిరూపణ భగవద్గీతలో జరిగినంత శాస్త్రసమ్మతముగా స్పష్టముగా ఇతర మతగ్రంథాలలో జరుగలేదేమో అనిపించును.

నిర్ణీతమైన ఈసంబంధమును గ్రహించుటకు బట్టి మానవుని దృక్పథము రూపొందును. ఈదృక్పథము మీద ఆధారపడును వాని ప్రవర్తన. అది సాంఘికముగాని, రాజకీయముగాని, నైతికముగాని మరి ఆధ్యాత్మికముగాని - ఈసంబంధ నిర్ణయము సక్రమముగా జరుగనిచో, లేక దానిని సమగ్రముగా గ్రహించకపోయినచో మానవ దృక్పథము కలుషితమై, దానివెంట వాని ప్రవర్తన వికృతమై మానవ సంక్షేమమునకు మారుగా విశ్వవినాశమునకు, సృష్టిసంక్షోభవమునకు దారితీయును.

ఈ సంబంధమును తేటతెల్లముగా తెలిపి, దానికి అనుగుణముగా మానవుడు ప్రవర్తించుటకు జ్ఞాన కర్మభక్తి యోగ సంయోగ మార్గ మెట్లుపయోగించునో శ్రీభగవానుడే స్వయముగా, స్పష్టముగా మనకు సందేశమిచ్చినాడు. ఈగీతాసందేశము నిరుపమానము. ఇది పండిత పామరులందరకు అవసరమే. దీనిని సంపూర్ణముగా మననము చేసికొని, జీర్ణముచేసికొని, వంటపట్టించు కొని దానిని అడుగడుగున ఆచరించుట మానవుని ముఖ్యకర్తవ్యము, పరమావధి.

టీకా తాత్పర్య వ్యాఖ్యానములతో అనేక గీతలు వెలువడినవి. వానిలో ఎక్కువగా గద్యరూపములో నున్నవి. పద్యరూపములో ఛందోబద్ధము చేసిన ఎక్కువ విలువ సంతరించుకోగలదను తలంపుతో ఒక్కొక్క శ్లోకమున కొక్కొక్క తేటగీతిని భావానువాదముగా చేసితిని. భావమును స్పష్టము చేయుటకు కొన్ని సందర్భములలో ఒకటి రెండు మూడు పాదములు చేర్చినవసరము గలిగినది.

మూలమునకు దగ్గరగానుండునటుల వ్రాయబడినది. ద్వైతాద్వైత విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత వితర్కములకు దిగకుండ నుండుటకు ప్రయత్నము చేసితిని.

తెలుగు గీతలు' అను నామకరణంచేసి, శ్రద్ధగా పరిశీలించి భావములోగాని, భాషలోగాని కనిపించిన దోషములనెల్ల సంస్కరించి, ముముక్షువు ముద్రణాలయములో ముద్రింపజేసిన **చి॥ ముత్తీవి లక్ష్మణ దాసు**కు నా ప్రేమపూర్వక ఆశీర్వాచనములు.

నే నొసగిన కృతిని స్వీకరించి ప్రచురణకు తోడ్పడిన శ్రీమతి
వడ్లపట్ల లలితాంబగారికి నా కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు.

తెలుగు గీతలు ముద్రణ ప్రారంభము కాకముందే శ్రీశ్రీశ్రీ
సీతారామయతీంద్రులవారి వద్ద చదువు అధ్యష్టము లభించినది.
దానిని అప్పుడే ప్రశసించి, తరువాత తమ అభిప్రాయమును దయతో
అందజేసిన శ్రీశ్రీశ్రీ సీతారామయతీంద్రులవారికి నాసాష్టాంగ
ప్రణామములు.

తెలుగు గీతలు అంకిత ఆవిష్కరణోత్సవ కార్యక్రమమును
నిర్వహించిన మిత్రులు శ్రీవేగుంట కనకరామబ్రహ్మంగారికి నా
హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతాభివందనములు.

ఇట్లు,
భవబీయుడు,
అద్దంకి శ్రీరంగాచార్యులు.

గీతాజ్యోతి కార్యక్రమంలో 48 శ్లోకాలు అనుసంధించే ముందు

చదవలిసిన శ్లోకాలు

శ్రీశైలేశ దయాపాత్రం ధీభక్త్యాది గుణార్ణవం ।
యతీంద్ర ప్రవణం వందే రమ్యజామాతరం మునిమ్ ॥

లక్ష్మీనాథ సమారంభాం నాథయామున మధ్యమాం ।
అస్మదాచార్య పర్యంతాం వందేగురుపరంపరామ్ ॥

యోనిత్య మచ్యుత పదాంబుజ యుగ్మరుక్మ
వ్యామోహత స్తదితరాని తృణాయ మేనే ।

అస్మద్గురోర్భగవతోస్య దయైక సింధోః
రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే ॥

మాతాపితా యువతస్తనయా విభూతి
సర్వం యదేవ నియమేన మదన్వయానామ్ ।
అద్యస్య నః కులపతేః వకుళాభిరామం
శ్రీమత్తదక్షి యుగళం ప్రణమామి మూర్ధ్నా ॥

భూతం సరశ్చ మహదాహ్వయ భట్టనాథ
శ్రీభక్తిసార కులశేఖర యోగివాహన్ ।
భక్తాజ్ఞీణు పరకాల యతీంద్రమిత్రాన్
శ్రీమత్పరాంకుశ మునిం ప్రణతోస్మి నిత్యమ్ ॥

శుక్లామ్బరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
ప్రసన్న వదనం ధ్యాయేత్ సర్వ విఘ్నోపశాంతయే ॥

యస్య ద్విరదవక్త్రాద్యాః పారిషద్యాః పరశ్శతమ్ ।
విఘ్నం నిఘ్నన్తి సతతం విష్వక్సేనం తమాశ్రయే ॥

వ్యాసం వసిష్ఠనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరాశరాత్మజం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

సమ్యజ్జ్ఞాయ కలాపేన మహతా భారతే నచ ।
ఉపబృంహిత వేదాయ నమో వ్యాసాయ విష్ణవే ॥

సారథ్య మర్జున స్యాజౌ కుర్వన్ గీతామృతం దదౌ ।
లోకత్రయోపకారాయ తస్మై కృష్ణాత్మనే నమః ॥

ప్రపన్న పారిజాతాయ వేత్రతోత్రైక పాణయే ।
జ్ఞానముద్రాయ కృష్ణాయ గీతామృత దుహే నమః ।

కరకమల నిదర్శితాత్మ ముద్రః
పరికలితోన్నత బర్హిబర్హిచూడః ।
ఇతర కరగృహీతవేత్రతోత్రః
మమహృది సన్నిధి మాతనోతు శౌరిః ॥

అగ్రే కృత్వా కమపి చరణం జానునైకేన తిష్ఠన్
పశ్చాత్ పార్థం ప్రణయ సుజుషా చక్షుషా వీక్షమాణః ।

సవ్యేతోత్రం కరసరసిజే దక్షిణే జ్ఞానముద్రాం
అభిభ్రాణో రథమధివసన్ పాతున సూతవేషః ॥

కృష్ణం కమల పత్రాక్షం పుణ్యశ్రవణ కీర్తనం ।
వాసుదేవం జగద్యోనిం నౌమి నారాయణం హరిమ్ ॥
కృష్ణాయ యాదవేంద్రాయ జ్ఞానముద్రాయ యోగినే ।
నాథాయ రుక్మిణీశాయ నమో వేదాంత వేదినే ॥

గీతాపారాయణ అనంతరము ఫలించవలసిన శ్లోకములు

గీతాశాస్త్ర మిదం పుణ్యం యః పఠేత్ ప్రయతః పుమాన్ ।
విష్ణోః పదమవాప్నోతి భయశోకాది వర్జితః ॥

గీతాధ్యయన శీలస్య ప్రాణాయామ పరస్యచ ।
నైవ సంతి హి పాపాని పూర్వజన్మ కృతానిచ ॥

మలనిర్మోచనం పుంసాం జలస్నానం దినే దినే ।
సకృద్గీతాంభసి స్నానం సంసార మలమోచనమ్ ॥

గీతాసుగీతా కర్తవ్యా కి మన్యై శ్శాస్త్ర సంగ్రహైః ।
యాస్వయం పద్మనాభస్య ముఖపద్మాద్విని స్మృతా ॥

భారతామృత సర్వస్వం విష్ణోర్వక్తా ద్వివిస్మృతమ్ ।
గీతాగంగోదకం పీత్వా పునర్జన్మ న విద్యతే ॥

సర్వోపనిషదోగావః దోగ్ధా గోపాలనందనః ।
 పార్థో వత్సస్సుధీర్భక్తౌ దుగ్ధం గీతామృతం మహత్ ॥

ఏకం శాస్త్రం దేవకీపుత్ర గీతం
 ఏకోదేవో దేవకీపుత్ర ఏవ ।
 ఏకోమంత్రః తస్య నామాని యాని
 కర్మాప్యేకం తస్యదేవస్య సేవా ॥

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
 బుద్ధ్యాత్మనావా ప్రకృతే స్వభావాత్ ।
 కరోమి యద్వత్ సకలంపరస్మై
 నారాయణాయేతి సమర్పయామి
 శ్రీమన్నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

గీతాజ్యోతి

ఈ మానవశ్రేయస్సు దృష్ట్యా గీతాజ్యోతి రెండు సూత్రాలను తయారు చేసింది.

1. స్వీయ ఆరాధన - సర్వ ఆదరణ

Worship your own Respect all

2. మాధవ సేవగా సర్వప్రాణి సేవ

Serve all beings as seervice to god

మనిషి మనస్సులలో పక్వదశలు వేరువేరుగ ఉంటాయి. దానిని బట్టేగద 'పుణ్యకో బుద్ధి జిహ్వాకో రుచి' అనే నానుడి బయలుదేరింది! ఒకే రుచిని అందరి మీదా రుద్దడం లేదు కదా! ఎవరికి తగ్గట్టు వారుంటారు. అందరూ కలిసి జీవిస్తారు. ఇదే ఆధ్యాత్మిక రంగంలో గూడ సూత్రం కావాలి. ఓ రూపంలో, పేరుతో దైవాన్ని నేను ఆరాధిస్తూ ఉంటాను. నీవు మరో రూపం, పేరుతో ఆరాధిస్తావు. నా దేవుణ్ణి నేను ఆరాధిస్తాను. నాదేవుణ్ణి నీవు ఆదరించడం నేర్చుకో! ఒకటేనని మాటలాడడం, కలిపేస్తానడడం, లేదా ఒకరిని అనాదరించి, అవమానించడం ఇద్దరికీ ప్రమాద కరము సుమా! ఇద్దరం కలిసి సమాజ రూపంలో ఉండే దైవాన్ని ఆరాధిద్దాము. మతమూ అంతే. నా మతాన్ని ఆరాధిస్తాను నీ మతాన్ని ఆదరిస్తాను. అన్నీ ఒక్కటే అంటూ అర్థం లేని ఏకతా

వాక్యాలు వల్ల వేయకు. ఇద్దరమూ కలసి సమాజ శ్రేయస్సనే మతానికై పరిశ్రమిద్దాం! ఇది అర్థంకావడం తక్షణ కర్తవ్యం. ఇది అన్ని మతాలవారికీ తెలియవలసి ఉంది. మనల్ని పరిపాలించే రాజకీయనేతలకు మరీ ముఖ్యంగా తెలియవలసి ఉంది. ఈ దిశలో ఆలోచనా ధోరణి మారవలసిన అవసరం, ఈ మానవ జాతి శ్రేయస్సు దృష్ట్యా, తత్క్షణం జరగాలి. అందుకే స్వీయ ఆరాధన సర్వ ఆదరణ!

అలాగే సర్వప్రాణులలో మాధవుడున్నాడని కద వేదాలు చెపుతున్నాయి! అలాంటప్పుడు ఏ ప్రాణికి సేవచేసినా, అది ఆవైనా, గేదైనా, పక్షి అయినా వృక్షమయినా అందులోని మాధవుడు అందుకుంటాడు, ఆనందించి అనుగ్రహిస్తాడు గూడ.

అందుకే 'మానవసేవయే.. అనేదాన్ని సంస్కరించుకొని సర్వప్రాణులకూ చేసేసేవను మాధవుని సేవగానే భావించాలనేది మనకందరకూ అవగాహన కావాలి. ఆ దిశగ మానవజాతి కదలాలి. ఈ రెండు నానుడులతో రెండు స్థిక్కర్లు గీతాజ్యోతి అందిస్తోంది. వాటిని అందుకుందాం! అందరికీ అందిద్దాం!! ఇది ప్రధానమైన అంశం.

జైశ్రీమన్నారాయణ!

గీతాజ్యోతి ఉద్దేశాలు:

ప్రజలందరి సమగ్ర చైతన్యాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుని రూపొందించిన కార్యక్రమము గీతాజ్యోతి. కులం పేరుతో, మతం పేరుతో సంఘమర్యాద పేరుతో, ఈనాటి మన దేశ జనాభాను రాజకీయనేతలెందరో భిన్నాభిన్నం చేసివేస్తున్నారు.

వేదాల సారాన్ని, అర్జునుడిని సాకుగా పెట్టుకొని, స్వామి, మానవ సమాజం కోసం ఉదారంగా అందించాడు. విశ్వాసంతో, వాడుకోగలిగితే కులమత భేదం లేక మనలందరినీ మంచి మనుష్యులుగా తీర్చిదిద్దే మహోత్పత్తిమైన గ్రంథరాజం భగవద్గీత. శ్రీరామాయణం, భారతం, భగవద్గీత హిందూ గ్రంథాలనటం తగదు. ప్రపంచంలోని మానవజాతికంతటికీ మార్గనిర్దేశం చేసే మహోన్నతమైన పవిత్ర గ్రంథాలు ఇవి.

వాటిల్లోని అంతస్సందేశా లను ఆకళింపు చేసుకుంటే మనుష్యులక్షణంగా చెప్పిన ఆచరణ మనకూ అలవడుతుంది. మనమూ మంచి మనుష్యులం కాగలుగుతాం. చీలికలుగా విడిపడుతున్న మన తోడి మానవ సమాజాన్ని చిత్రమైన వస్త్రంగా ఒకటి చేసి ప్రకాశింప చేయ గలుగుతాం! ఈ లక్ష్యంతో రూపుదిద్దిన కార్యక్రమమే గీతాజ్యోతి.

ఇందులో 5 అంశాలున్నాయి.

1. మన ఆలోచనా ధోరణిలో మార్పురావాలి.
2. నిర్లిప్త, నిర్లక్ష్య వైఖరులు తొలగి మనలో మనోద్వైర్యం, ఆత్మవిశ్వాసం పెంపొందాలి.
3. పొరుగు వానితో కలిసినపుడు పంచుకోడాని కొక పవిత్ర సందేశం కావాలి.
4. మన ప్రాంతాలలో ధార్మిక చైతన్యాన్ని సజీవంగా ఉంచగలిగే వ్యవస్థను నిర్మించుకోవాలి.
5. అవసరమైన సేవా కార్యక్రమాలు కొన్నియైన మన ప్రాంతాలలో చేసుకోగలగాలి.

ఈ మానవజాతి శ్రేయస్సు దృష్ట్యా గీతాజ్యోతి రెండు సూత్రాలను తయారు చేసింది.

1. స్వీయ ఆరాధన - సర్వ ఆదరణ.
2. మాధవ సేవగా సర్వప్రాణి సేవ.

నామతాన్ని ఆరాధిస్తాను. నీ మతాన్ని ఆదరిస్తాను. అన్నీ ఒకటే అంటూ అర్థంలేని ఏకతా వాక్యాలు వల్ల వేయకు. ఇద్దరం కలిసి సమాజ శ్రేయస్సనే మతానికై పరిశ్రమిద్దాం! ఇది అర్థం కావడం తత్క్షణ కర్తవ్యం. ఇది అన్ని మతాల వారికి తెలియవలసి ఉంది. మనల్ని పరిపాలించే రాజకీయ నేతలకు మరీ ముఖ్యంగా తెలియవలసి ఉంది. ఈ దిశలో ఆలోచనా ధోరణి మార్చవలసిన అవసరం. ఈ మానవ జాతి శ్రేయస్సు దృష్ట్యా తత్క్షణం జరగాలి.

అందుకే స్వీయ ఆరాధన - సర్వ ఆదరణ మనం అలవరుచు కోవాలి.

అలాగే సర్వప్రాణులలో మాధవుడున్నాడని కదా వేదాలు చెపుతున్నాయి! అలాంటప్పుడు ఏ ప్రాణికి సేవజేసినా, అది ఆవైనా, గేదైనా, పక్షి అయిన వృక్షంఅయినా అందులోని మాధవుడు అందుకుంటాడు, ఆనందించి అనుగ్రహిస్తాడు కూడ.

అందుకే మానవసేవయే. అనేదానిని పురస్కరించుకొని సర్వప్రాణులకు చేసే సేవను మాధవుని సేవగానే భావించాలనేది మనకందరకూ అవగాహన కావాలి. ఆ దిశగ మానవజాతి కదలాలి. వారానికో సందేశం శ్రీకృష్ణుని ఉపదేశమైన భగవద్గీత లోంచి గ్రహిద్దాం. మనవారందరితో పంచుకొందాం. ప్రతీ శ్లోకమూ ఓ సందేశమే అయినా మన వసతి, శక్తి, అవకాశాన్ని అనుసరించి వారానికొకటి నిర్ణయించుకొందాం. ఏడాదికి 48 శ్లోకాలు అవుతాయి. వాటిలో సందేశాలను గ్రహిద్దాం! వాటిని ఇంట ఇంట అందించి అందరితో అనుసంధిద్దాం.

మన గ్రామాన్ని గీతాజ్యోతి గ్రామంగా తీర్చిదిద్దదాం. ఈ భూమి మీద పరస్పరం కలహాలు మాని కలసి జీవిద్దాం. సమాజానికి మనం సేవ చేద్దాం. మనమందరం కలసి సమాజరూపమయిన భగవంతుని సేవించే ప్రయత్నం చేద్దాం. మన మధ్య ఏర్పరచుకొన్న అవరోధాలు తొలగిపోవాలి. ఆ భగవత్సంతానమైన మనం ఒక

కుటుంబంగా భావన చేస్తూ, పరస్పర ప్రేమానురాగాలతో గౌరవాదరణతో తోటివారికి తోడ్పడుతూ జీవితాన్ని సాగించేట్టు అడుగు ముందుకు కదుపుదాం.

గీతాజ్యోతిని మనతో శాశ్వతమైన కరదీపిక చేసుకుందాం! భగవత్ అనుగ్రహాన్ని మనం పొందుతూ మిగతా ప్రాణి కోటితో ఈ భూమ్మీద మరో పదికాలాల పాటు మనుగడ సాగించగలిగే ఈ ఉద్యమంలో మనం ఒక అడుగు కలిసి నడుద్దాం.

రండి! అందుకోండి!! ఆదరించండి!!!

మనవారందరితో ఆచరింపచేయండి. శ్రీకృష్ణభగవానుడు మనకు తోడుండుగాక! ఆచార్యుల అనుగ్రహం మనకందరికీ ఉండుగాక!

దుష్టుని అభిమానం దుఃఖాలకి మూలకారణం

ధృతరాష్ట్ర ఉవాచ:

శ్లో॥ ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతా యుయుత్సవః ।

మామకాః పాండావశ్చైవ కి మకుర్వత సంజయ ॥ (1౨.1శ్లో॥)

పూజ్యమగు కురుస్థలిలోన పోరుసల్ప

ఉభయపక్షాలు కూడిరి యుత్సహించి;

పాండవేయులు-మావారు పట్టు విడక

చేసినది యేది? సంజయ! చెప్పుమయ్య!

1

మనోభావనను ఉత్తేజపరచే ధర్మక్షేత్రం. కురుక్షేత్రమున యుద్ధము చేయుగోరి నావారైన కౌరవులు, ప్రత్యర్థులైన పాండవులు అక్కడకు చేరారు. ఓ సంజయుడా! వారక్కడ ఏమిచేసారు? ఇంతవరకు? ఇది గ్రుడ్డివాడు ధృతరాష్ట్రుడు, తన బాల్యమిత్రుడు, మంత్రి అయిన సంజయుణ్ణి అడిగిన ప్రశ్న. భగవద్గీత ఈ శ్లోకంతోనే మొదలౌతుంది.

యుద్ధమారంభమైన 11వ రోజున భీష్ముడు యుద్ధరంగంలో కూలిపోయి అంపశయ్యపై పడ్డాడు. ఈయన కౌరవుల సర్వసేనాధిపతి. భీష్మ పతనం వార్త పిడుగుపడ్డట్టుగా అందింది. తట్టుకోలేక పోయాడు ధృతరాష్ట్రుడు.

అయ్యో! పెద్దలను పూజించే పాండవులు, తాతగారి పతనానికి ఎలా ఉద్యమించారు? భీష్ముని ఎలా కూల్చారు? ఇది ధృతరాష్ట్రుని ఆవేదన. కన్నులు పుట్టుకతో లోపించినా తన వంశ పారంపర్యపాలన సాగాలనే సంకల్పం ధృతరాష్ట్రుడి మనసుని గూడ రాయిలా మార్చేసింది. పైన, లోపల సర్వాత్మనా అంధుని చేసింది.

అక్రమాలు చేసే కొడుకుల నావారంటూ కొమ్ము కాచి నందుకు ఫలితంగా ఆ వంశంలో ఒక్కడు కూడా మిగలకుండా అందరూ పోయారు.

ధర్మానికీ, న్యాయానికీ అంకితమైన పాండవులు ఆరంభంలో దుఃఖాలు కల్గినా వంశం నిలిచింది. విజయం దక్కింది. శ్రీకృష్ణుని వంటి మహానుభావుడు పాండవులను 'నావార'న్నాడు. వారు బ్రతికారు. కౌరవులాతనిపై కత్తి కట్టారు. చరిత్రలో కనిపించకుండా పోయారు. దుష్టులకు దూరంగా ఉండండి! మహానుభావుల అభిమానమే సర్వత్రా శ్రీరామరక్ష! శ్రమించి సాధించండి.

మనోదౌర్బల్యమే మనిషి పతనానికి మూలకారణం. దానిని మట్టుపెట్టాలి.

శ్లో॥ క్షైబ్యం మాస్మగమః పార్థ! నైతత్ త్వ య్యుపపద్యతే ।

క్షుద్రం హృదయదౌర్బల్యం త్వ క్త్వోతిష్ఠ పరంతప! ॥ (2.౨.౩శ్లో॥)

పిటికివాడ వీ వనుచు నేనెఱుంగనైతి

దైర్యశాలి కీ నిస్సహ తగదు తగదు;

హృదయ దౌర్బల్యమును నీవు వదలుమయ్య!

లెమ్ము కయ్యముఁ జేయఁగా రమ్ము పార్థ!

2

ఆత్మన్యూనతాభావంవల్ల ఈ క్షీబత ఏర్పడుతుంది. కర్తవ్యాన్ని విస్మరించడం వల్ల మనోదౌర్బల్యం ఏర్పడుతుంది. ఆలోచనలు క్రమం తప్పితే, కర్తవ్యం మరపుకొస్తుంది.

కృపమంచిదే కాని, అదితగని రీతిలో, తగని వాటిపై కలగడము ప్రమాదకరము. ఎంతటి వాడినైనా పాడుచేస్తుంది.

హనుమంతునంతటి వానినీ హృదయదౌర్బల్యం ఆత్మహత్య చేసు

కుందామా! అనేంతవరకు తీసుకెళ్ళింది. బుద్ధిమంతుడు కనుక మరొకడు చెప్పక్కర్లేకుండానే మనోదౌర్బల్యాన్ని వెంటనే దూరం చేసికొని కర్తవ్యాన్ని గుర్తించి పునరన్వేషణ ప్రారంభించాడు. సీత అక్కడే లభించింది.

అర్జునిడికి తనకర్తవ్యమైన దుష్టనిర్మూలన చేస్తే బంధువులు పోతారని, స్నేహితులు నశిస్తారని, నరకాలొస్తాయని అనవసరపు ఆలోచనలు మనోదౌర్బల్యాన్ని తెచ్చిపెట్టాయి. కర్తవ్యాన్ని మరిపించాయి. శ్రీకృష్ణుని శరణుపొంది మనోదౌర్బల్యాన్ని మట్టుపెట్టాడు. శ్రీకృష్ణుడు చెప్పే సత్యమార్గములో ముందుకు సాగండి. పరంతపులు కండి! బలహీనతలను అణచి వేయండి.

సహనమే భీరుడిని అజేయుణ్ణి చేస్తుంది.

యం హిన వ్యధయం త్యేతే

పురుషం పురుషర్షభ ! ।

సమదుఃఖ సుఖం ధీరం

సో ' మృత త్వాం కల్పతే ॥ (2.౨.15శ్లో॥)

హర్షశోకాల నేర్పుతో నదిమిపట్టి

కష్టసుఖముల, మనసున కట్టుగట్టు

శక్తిగల ధీరచిత్తుండు చావులేక

నమర వాసంబు జేయంగ నర్హుడగును.

3

ఎండ, గాలి, వానలను చూచి, అవి పెరిగాయనో, తరిగాయనో మన పనులు మానుకోవటం లేదు. అలా అని వాటిని దూషించడం లేదు. వాటిని సహిస్తున్నాం. అలానే మాత్రాస్పర్శలను సహించమంటుంది

భగవద్వాణి. ఇలాంటి సహనాన్ని అభ్యసించినవాడు ధీరుడగును తన కర్తవ్యాన్ని మానడు. సుఖమైనా, కష్టమైనా కర్తవ్యపాలనను చేసేవాడు అమృతత్వాన్ని పొందుతాడు. అంటే. పాపాలన్నీ నశిస్తాయి. అహంకార బంధం తొలగును. దుఃఖమే అంటని నిత్యానందస్థితిని పొందును.

దీపం చిన్నదైనా, చీకటి కది మందే! వెలిగించు.

నేహాభిక్రమనాశో 'స్తి ప్రత్యవాయో న విద్యతే ।

స్వల్పమ వ్యస్య ధర్మస్య త్రాయతే మహతో భయాత్॥ (2అ.40శ్లో)

వ్యర్థమేకాదు నీకృషి పార్థ! యెప్పుడు,
ఎట్టి దుష్ఫలితమ్ములు నెదురు రావు;
కొంచె మట్టిన ఫలితము మించియుండు
మరణభీతి తొలగి నీవు మసలఁగలవు.

4

కర్తవ్యాన్ని మరచిన వ్యక్తిని దైవమనుగ్రహించదు. సమాజం గూడ చీత్కరిస్తుంది. కనుక కర్తవ్యాన్ని గుర్తించుకొని బాధ్యతలనెఱిగి జీవించేవాడినే “కర్మయోగి” అంటారు. ఏది చేసినా అది, ఆ రూపంలో ఉండే జగదాధారుడు, పరమాత్మునికే చెందుతుందని శ్రీకృష్ణుడు స్పష్టంగా తెలిపాడు. అప్పుడు ప్రాణికి, ఏ వస్తువుకు మంచి చేసినా అదీ, ఆ రూపంలో ఉండే మాధవునికి చెందే సేవకద! మాధవసేవగ సర్వప్రాణిసేవ అనేది ప్రతివ్యక్తికి జీవనాడి కావాలి. ఉత్తమ కర్మయోగి కిది లక్షణం. మాధవసేగా, బాధ్యత నెరింగి సత్కర్మ యోగము నారంభిస్తే అలాంటి కర్తవ్యపాలన మెంతవరకు చేయగలిగితే అంత ఫలమూ తప్పక ఉంటుంది. ఆ చేసినంత వరకూ విఫలం కాదు

వ్యర్థము కానేకాదు. ఒకవేళ చేయడంలో కాస్త లోటుపాట్లు ఏర్పడ్డా అవి విపరీత ఫలాన్నిచ్చి వినాశానికి దారితీయవు. బాధ్యత నెరిగి చేసే కర్మయోగానికి శ్రీకృష్ణుడు తానే రక్షణ ఉంటానని హామీనిస్తున్నాడు **మహతః భయాత్ త్రాయతే** ఎంతంత చేస్తే అంతంత వరకైనా సత్ఫలితాన్నిస్తుంది. పర్యవసానంగ అది భయంకరమైన ఈ అహంకార రూపమైన సంసారమనే సాగరం నుండి మనలను కాపాడుతుంది. మంచి బాధ్యతతో చేసేపని అతికొద్ది భాగమైన ఇంత మంచి లాభాన్నీ కల్గించును. కనుక బాధ్యత తెలిసి, భగవత్సేవగ మన జీవిత కార్యాలన్నింటినీ ప్రారంభిద్దాం! నిర్లక్ష్య వాదానికి నీకప్పు వదులుదాం!

సమర్థుడి సహాయం - సదా సుఖకరం

తాని సర్వాణి సంయమ్య యుక్త ఆసీత మత్పరః ।

వశే హి య స్యేంద్రియాణి తస్య ప్రజ్ఞాప్రతిష్ఠితా ॥ (2అ. 61శ్లో)

విషయవాంఛల నన్నింటి విడచిపుచ్చి
ఆసనంబునఁ గూర్చుండి యాశ్రయించి
పరమపురుషుని మదిలోన పదిలపఱచ
నిశ్చలంబగు చిత్తంబు నిరతినిలచు.

5

శరీరమొక రథమయితే, ఇంద్రియాలు గుఱ్ఱాలు. వాటిని, అదుపుచేసే మనస్సు కళ్ళెం. జీవుడనే మనము పయనిస్తున్నామిందులో. అయితే సారథిగ మన అల్పబుద్ధినే పెట్టుకుందామా? అతిశక్తివంతములైన ఈ గుఱ్ఱాలను నియంత్రించడం చేతకాదు.

ఈ ఇంద్రియాల పగ్గాలు శ్రీకృష్ణుని చేతికి అప్పగిస్తే చాలు. శ్రీకృష్ణుడు సమర్థుడనిపించాడు. మనస్సునే తెరచాపను, ఇంద్రియాలనే తెడ్లను సరిగావేస్తూ శరీరాన్ని చిక్కులపాలు కాకుండా రక్షిస్తాడు. బుద్ధికి బలాన్ని కలిగిస్తాడు.

అయితే వీటిని ఆయనకు అప్పగించడం ఎలా? ఆయననొక చిన్నిరూపంలో మన మనస్సులో పెట్టుకుందాం! దానినే శుభాశ్రయమంటారు. ఇంద్రియాలతో చేసే పనులన్ని ఆయనకోసమని, ఆయన సంబంధాన్ని గుర్తుచేస్తూ ఉందాం! అంటే, తినే పదార్థం త్రాగే పదార్థము ఏది కనిపించినా, అది శ్రీకృష్ణునికి అర్పించి గ్రహిద్దాం! వినే, చూసేవన్నీ శ్రీకృష్ణుని సంబంధంతో చూద్దాం! స్పృశించేవాటిలో శ్రీకృష్ణస్పర్శకై ప్రయత్నిద్దాం! ప్రతి భావనలో శ్రీకృష్ణుని గుర్తిద్దాం! శ్రీకృష్ణుణి శరణు వేడుదాం! శ్రీకృష్ణుని సేవకులైన శక్తివంతమైన ఇంద్రియాలతో సుఖాలననుభవిద్దాం!

స్వర్గతో సాధించలేనిది సహకారంతో సాధించగలం

దేవాన్ భావయతానేన తే దేవా భావయంతు వః ।

పరస్పరం భావయంతః శ్రేయః పరమవాప్స్యథ ॥౩౮. ॥శ్లో॥

దేవతలు నీవు మెప్పించ, తిరిగివారు

మేలుచేతురు నీకిల, మెప్పువడసి

యజ్ఞ ముభయ తారకమగు నవనిలోన

విశ్వశాంతినిఁజేకూర్చు వినుమ! పార్థ!

6

మనకు సహకరించే ప్రతి వస్తువూ దైవసంబంధం కలిగినదే. ఆ ప్రకృతిలోని దేవతలంతా నీ బ్రతుకును బంగరు బాటలో నడుపుతారు. వారిని ఆరాధించు.

దేవతల నారాధించడమంటే? లేచినప్పటినుండి చేసే ప్రతిపనినీ వారి అనుగ్రహంవల్ల చేసుకోగలుగుతున్నానని గుర్తించి, స్నానాదులు కాగానే, ఓ మూడు దోసిళ్ళతో నీరుతీసి సూర్యునికి కృతజ్ఞతతో అర్పించు. దానిని ‘అర్ఘ్యప్రదాన’ మంటారు.

దేవతలందరి పేర్లూ తేలియకపోయినా, వారికందరికీ లోపలిశక్తి అయిన శ్రీమన్నారాయణునికి చెందిన కేశవాదినామాలు 12 చెప్తూ 12 సార్లు నీటిని అర్పించు. దానిని ‘దేవతాతర్పణ’ మంటారు.

ఆ సూర్యుణ్ణి, నారాయణుని కొంతసేపు ధ్యానించి, వారినుండి మనోబలాన్ని పొందు. వారిచ్చినదని ఆహారాన్ని ‘ప్రసాదబుద్ధి’తో స్వీకరించు. దినంలో చేసే పనులకు శక్తిని వారిస్తున్నారనుకుంటే అదే ఓ గొప్ప ‘యజ్ఞ’. మౌతుంది.

నీవు తినేదీ “అమృత” మౌతుంది. ఆ భావన కలగకపోతే చేసేదీ, తినేది, బ్రతికేదీ “పాపపు బ్రతుకు” అవుతుంది. కృతజ్ఞతనెరుగని అలాంటివారి బ్రతుకు భూమికి భారము. వారి జీవితమే వ్యర్థము.

దేవతలు వారి బాధ్యతలు మరువలేదు. కనుకనే మనమూ మన బాధ్యతలు మరువలేదు. వారిచ్చిన వనరులను ప్రసాద బుద్ధితో గైకొని, కృతజ్ఞతతో, వారిని సేవిస్తూ జీవిద్దాం! ప్రకృతితో పోరుకుదిగి దానిని పాడుచేసి, మనమూ పాడవ్వక, పొందికతో పరమార్థం సాధిద్దాం!

బాధ్యతలను విస్మరించడం భగవంతునికైనా నేరమే!

యది హ్యహం న వర్తేయం జాతు కర్మణ్యతంద్రితః ।

మమవర్తమాను వర్తంతే మనుష్యాః పార్థ! సర్వశః॥ (3.౨. 23-24)

అలసి సొలసి కర్మను నేన యంటకున్న

జనులు చేయరు కర్మల జగతి లోన;

కంచెయే చేను మేయంగ కాపులేల?

దేవుడే దయ్యమైనచో దిక్కుగలదే!

7

గాలివీచక పోతే, సూర్యచంద్రులు పరిభ్రమించకపోతే, నీరు ప్రవహించక పోతే, తడపకపోతే, నిప్పుకాల్చకపోతే, భూమి బీజాలను మొలకెత్తించకపోతే, ప్రాణికోటిని ధరించకపోతే మన బ్రతుకేమౌతుంది? ఈ విశ్వం గతేమౌతుంది? విద్యుక్త కర్మాచరణం ప్రతివానికి అనివార్యం. దీన్నే శ్రీకృష్ణ భగవానుడు బోధిస్తున్నాడు.

ఒకవేళ నేను కర్మాచరణము చేయనని భీష్మించుకొని ఎవ్వడైనా కూర్చుంటే వాడికి అసలు జీవనయాత్ర సాగనే సాగదని నిరూపించి, స్వధర్మంగ కర్మాచరణ ఎంత అవసరమో నొక్కివక్కాణించాడు. ఇంతటితో ఊర్కోలేదు. ప్రతికర్మలోను లోకదృష్ట్యా కొంతమంచి కొంతచెడు గూడ అంటుకొని ఉన్నట్లు అనిపించినా 'నాది' అనే స్వార్థబుద్ధిని విడచి, పైవానిది అనే భావన ప్రోది చేసుకున్నప్పుడు, ఆ కర్మయే యోగము అవుతుందని బోధించాడు. జనకాదులు కర్మాచరణం చేతనే సిద్ధిపొందారని దృష్టాంతము చెప్పాడు. ఏ పనిచేత స్వార్థ, పరార్థ, పరమార్థాలు మూడూ సిద్ధిస్తాయో అటువంటి కర్మను ఎంచుకొని నిర్వహింపవలసి ఉంటుంది. ఇదే శ్రీకృష్ణుడు లోకానికి ప్రతిబోధించిన ఉత్తమ సందేశం.

వృత్తిధర్మాన్ని భగవదారాధనగా పాలించు

శ్రేయాన్ స్వధర్మో విగుణః పరధర్మాత్ స్వనుష్ఠితాత్ ।

స్వధర్మో నిధనం శ్రేయః, పరధర్మో భయావహః ॥ (3.౨.35-36)

నీచమేయైన నీవిధి నీవుచేయ,

స్వీయధర్మాచరణ నీకు శ్రేయమగును;

మరణమే మేలు; దానిలో మఱవవద్దు

పరుల ధర్మముజేయుట పాడిగాదు

గొప్పదేయైన నదినీకు తప్పెయగును

పరుల విధులనుజేయ నపాయముండు.

8

బాధ్యతను విస్మరించి చేసే పని ఏదైనా అది పరధర్మమే. శరీరంవల్ల ఏర్పడ్డ విధులను (కర్మయోగాన్ని) మాని, జ్ఞానం సాధిస్తానని, బాధ్యతలను పట్టించుకోక, వదలినవాడు సాగించే సాధన 'పరధర్మం' అవుతుంది. ఆ సాధన ఎప్పుడూ ప్రమాదంతో కూడి ఉన్నదే. ఇంద్రియాలూ, మనస్సు, వాటికుండే వాసనల వల్ల ఏర్పడే కోరికలూ మొదలైనవి ఈ పరధర్మీయుణ్ణి ఎప్పుడూ దిగజారుస్తూనే ఉంటాయి. ఎందుకంటే, అసలు శరీరంలో అధికారం చెలాయించేది రజోగుణమే. దాని సంతానమే కోరికలు. జ్ఞానయోగి వాటిని మూసివేయాలి గద! వాటిని నిర్బంధించడం ఎవరితరమూ కాదు. వాటిని వాడవద్దని అనుకున్నా, దిగజారిన తర్వాత కానీ తెలియనివ్వవు. జడభరతుడు, విశ్వామిత్రుడు దీనికి దృష్టాంతాలు. శరీరంతో ఉంటూ జ్ఞానయోగి సాధన చేయడం కంటే కర్మయోగమే మేలు.

శ్రీకృష్ణుడే వసుదేవుని సుతుడైనా గోకులంలో ఉంటే ఆవులు మేపాడు. సాందీపని వద్ద శిష్యధర్మం పాలించాడు.

శ్రీకృష్ణుడే నిజమైన భగవంతుడు

బహూని మే వ్యతీతాని జన్మాని త వ చార్జున! ।

తా న్యహం వేద సర్వాణి న త్వం వేత్థ పరంతప!॥ (4.౮.౧౩)

ఏను నీవును బహుజన్మ లెత్తినాము

నాదు పూర్వ జన్మములు నాకుఁదెలియు

నీకుఁదెలియవు జన్మలు నీవు నెన్ని

యెత్తి యున్నావో జగతిని బొత్తిగాను.

9

జీవులమైన మనమందరమూ “కర్మ” అనే బంధంలో చిక్కుకొని ఉన్నాము. కర్మప్రభావమున్నంత వరకూ ఈ జనన మరణ చక్రములో అస్వతంత్రులమై తిరుగక తప్పదు.

ఇప్పుడు ఈ శరీరంలో అనుభవిస్తూనే ఉన్నాము గూడ. ఇంకా ఎంత కర్మ నిల్వఉందో, అది కూడ మనకు తెలియదు. దాని నెలా తొలగించుకోవాలో మనకు తెలియదు. మనం పూర్తిగా అస్వతంత్రులం. అంటే కర్మకి బానిసలం. కనుక ఈ బాధలు తప్పడం లేదు.

ఒక జీవి జన్మను ధరించాలంటే ఎన్నో క్షేత్రాలు గర్భంలో పడాలి. అవసరం లేకపోయినా తానుగూడ ఆ క్షేత్రాలన్నీ మనమీది ప్రేమతో పడుతూ జన్మిస్తున్నాడు.

పిల్లవాడు నేలదిగి మట్టిలో ఆడుతూంటే, తల్లిగూడ ఆ మట్టిలోకే దిగదా! అలానే భగవంతుడు కూడ మన స్థాయికి దిగి వచ్చి మనలను ఉద్ధరించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు.

అందుకే చివరి వాక్యంలో గతంలో తానేమి చేసాడో ఎన్ని అవతారాలెత్తాడో, అవన్నీ తనకు జ్ఞాపకమున్నాయన్నాడు. మనమేమి చేసామో గూడ

తనకి తెలుసునన్నాడు. అంటే మన జాతకమంతా శ్రీకృష్ణుని చేతిలో ఉందనేది ఇక్కడ కీలకమైన అంశం. అది మరువరాదు. మనం గతంలో ఏం చేసామో మనకి తెలియదు. మన గురించే తెలియని మనకు, ప్రకృవాళ్ళ గురించి ఏమి తెలుస్తుంది? పరమాత్ముడైన శ్రీకృష్ణుని గురించి ఏమి తెలుస్తుంది?

అందుకే మన తెలివిని ప్రకృనపెట్టి యధార్థమైన సర్వజ్ఞుడి మాటను విశ్వసించడం శ్రేయస్కరం.

ఆదిదేవుడి అవతారమూ, ఆచరణా ఆర్తుల సముద్ధరణకే

జన్మ కర్మ చ మే దివ్యం ఏవం యో వేత్తి తత్త్వతః ।

త్యక్త్వా దేహం పునర్జన్మ నైతి, మామేతి సో ' ర్జున॥ (4.౮.౧౪)

దివ్యమైన నాజన్మము, దివ్యమైన

నాదు కర్మ కలాపము నంతదెలియ

జన్మలే దతనికి ముందు, చావు వెనుక

నన్నుఁజేరును తిన్నగా నమ్ము పార్థ!

సుస్థిరమగు యోగముల శుద్ధిగనుచు

యుద్ధమునుఁ జేయ నీవింక సిద్ధమగును.

10

భగవంతుని జన్మకర్మల రహస్యం రెండు రకాలుగా తెలియాలి.

పైపైకి అందంగ, ఆకర్షణీయంగ కనిపించే కథాభాగం తెలియాలి. ఇది ఆపాత మధురం. లోలోపలి తత్త్వ యథాత్మ సాక్షాత్కారంకై అన్వేషించాలి. ఇది ఆలోచనామృతం. ఇదే తత్త్వతః తెలియడమంటే! ఇది తెలిసినవానికి దేహత్యాగమే ఆలస్యము, ఆ జీవి మరో కర్మకృత దేహంలోనికి రానేరాదు. తననే చేరుతాడని శ్రీకృష్ణుడు భరోసా ఇస్తున్నాడు.

తననాశ్రయించిన వారిని పాపాలనుండి బయటకు తెస్తాడు. పీడించే వారిని పారద్రోలుతాడు. చిరునగవు మోముతో మనలను ఉత్తేజితులను చేస్తాడు. ఆ శ్రీకృష్ణుని కంటే వేరు దైవమేమి? ఆ ప్రభువుయొక్క అవతార రహస్యాన్ని ఆకళింపు చేసుకుందాం! ఆనందపు అంచులను అందుకొందాం!

ఫల స్పృహతో చేసే ఏపనైనా పట్టి బంధించేదే.

నమాం కర్మాణి లిమ్నున్తి నమే కర్మఫలే స్పృహః ।

ఇతి మాం యో ' భి జానాతి కర్మభి ర్న స బద్ధ్యతే ॥ (4.౧.14 శ్లో)

ఎట్టి కర్మలెప్పుడు నన్నుగట్టబోవు
పనులు జేయనుగద నేను ఫలముగకోరి!
అట్టి నన్నుదెలిసి కొన్నయట్టి వాని
నెట్టి కర్మము లెప్పుట్ల కట్ట లేవు.

11

ఎండా, వానా, చలీ, గాలీ, చీకటీ, వెలుతురూ అనేవి లెక్కచేయకుండా ఎంద రెక్కినా, ఎందరు దిగినాపట్టించుకోకుండా, నియమం ప్రకారం గమ్యం చేరడమే లక్ష్యంగా ఓ రైలు బండి ముందుక సాగిపోతున్నట్లు ఈ జీవుల నందరినీ తరింపచేయడమే లక్ష్యంగ, పొగిడే వాళ్ళూ, తిట్టేవాళ్ళూ, కొలిచేవారూ, విరిచే వారూ, గెలిచేవారూ, వెక్కిరించేవారూ.... ఎవరేమన్నా వాటితో స్పృహ లేకుండా తన మానాన శ్రీకృష్ణభగవానుడు ఈ విశ్వరచన చేసుకొంటూ పోతూనే ఉన్నాడు. అందుకే ఆయనకి చేసిన ఏ పని అంటదు. అంతేకాదు. ఈ కర్మఫలస్పృహ అనే దోషం లేకుండా తమ తమ బాధ్యతా యుతమైన పనులు ఎవరు చేసినా, వారిని గూడ ఆయా కర్మ బంధించదు.

వారూ తనవలెనే కర్మబంధమునకు దూరంగ ఉండగలుగుతారు అనే రహస్యాన్ని వెల్లడించాడు.

కర్తవ్య నిష్ఠతో ముందుకు సాగేటప్పుడు ఎదురయ్యే సమస్యలకు జంకకుండా సాగుదాం! అది కేవలం శ్రీకృష్ణుని ఆజ్ఞగ ఆయన సేవగ ఫలభోక్త ఆయనే అనే విశ్వాసంతో చేద్దాం! పాపాల పంకిలం నుండి బయట పడదాం!

పాపాల పుట్టవే అయినా పరమాత్మ ప్రేమతో పవిత్రుడివి కమ్ము.

అపిచే దసి పాపేభ్యః సర్వభ్యః పాపకృత్తమః ।

సర్వం జ్ఞాన ప్లవేనైవ వృజినం సంతరిష్యసి ॥ (4.౧.36 శ్లో)

పాపులన్ నీవు మిక్కిలి పాపివైన
దిగులు చెందంగఁ బనిలేదు దిక్కులేక,
నాణ్యమైనట్టి నీకొక జ్ఞాననౌక
పాప జలధిని దాఁటించ పదిలపడఁగ

12

సాంసారిక పాపజలాలలో మునగకుండా ఆ దరికి చేర్చే పడవ ఒక్కటే. శ్రీకృష్ణుడు దానిని మనకు దయతో అనుగ్రహిస్తున్నాడు. అదే “జ్ఞానప్లవం”. అంటే పనిచేసేటప్పుడు, ఆ పనివెనుక బలాన్నివ్వవలసిన జ్ఞానమెలా ఉండాలో తెలుసుకోవాలి.

జ్ఞానమే ఒక నావ. నావ చిన్నది. సాగరం పెద్దది. అయినా, చూస్తూ భయపడడం కంటే నడుపుతూంటే క్రమంగా సాగరం దాటొచ్చు. అలానే మన జ్ఞానం అల్పము, పాపరాశి అపారమూ అయినా, క్రమంగా నీవు దాన్ని దాటగల్గుతావు అని కృష్ణుడు ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. మన పాపాలకి దండిస్తాననడం లేదు. ఎంత దయామయుడో!

జ్ఞాన ఖడ్గంతో అజ్ఞానపు తుష్పలను తెగనటికి వేయి

తస్మా దజ్ఞానసంభూతం హృత్స్థం జ్ఞానాసిసాత్మనా ।

భిత్వైవ సంశయం యోగం ఆతిష్ఠోత్తిష్ఠ భారత! ॥ (4.42 శ్లో.)

నీదు హృదిలోని శంకల నిస్సృహలను

జ్ఞాన ఖడ్గంబుచేతనే నరికివేసి,

సుస్థిరమగు యోగముల శుద్ధిగనుచు

యుద్ధమును జేయ నీవింక సిద్ధమగుము.

13

శ్రీకృష్ణ భగవానుడు నా రక్షకుడు. నేను చేసే ప్రతిపనీ ఆ స్వామి యొక్క సేవ. నా పాపములను బాపి, నా విధులను తన సేవలుగ భావించి, నా జీవితమును యజ్ఞముగ మారుస్తాడు. శ్రీకృష్ణుడి ఈ ఉపదేశాన్ని నేను పరిపూర్ణముగా విశ్వసించుచున్నాను. అనే ఈ విశ్వాసమును పెంచుకొనుటే జ్ఞానయోగమని తెలుసుకొనుము. విశ్వాసరూపమనే చెట్టుచుట్టూ అజ్ఞానమనే ముళ్ళపొదలు మొలచి ఉన్నాయి. జ్ఞానరూపమైన విశ్వాసమనే ఈ వృక్షపు హాయిని పొందకుండా ఈ ముళ్ళపొదలు మనని అడ్డుతున్నాయి. వాటిని తెగనరికి పారవేయాలి. దానికి పదునైన కత్తి కావాలి. ఆ కత్తికూడా ఆ చెట్టుదగ్గరే ఉంది. నీకు నరికే సామర్థ్యముంది లేమ్ము. ఆనందానికి కొదవ లేదు! లే...! కత్తిపట్టుకో! కోయడం ప్రారంభించి, నిస్క్రియుడవు కాకు. పిరికివాడవై పని మానకు. సత్కర్మ నిష్ఠుడవు కమ్ము! సాహసంతో ముందుకు సాగు! అని వెన్నుతట్టి మానవజాతికి ఊపిరి పోస్తున్నాడు శ్రీకృష్ణుడు.

ఆ ఉపదేశాన్ని సార్థకం చేస్తూ సంశయాలు లేని నిశ్చయ బుద్ధితో భగవత్సేవగా సర్వ ప్రాణిసేవలో అంకితమవుదాం! ఆ దిశగా కలిసి కదలుదాం!!

తామరాకు చెప్పే పాఠం

బ్రహ్మణ్యాధ్యాయ కర్మాణి సంగం త్యక్తా కరోతి యః ।

లిప్యతే న స పాపేన పద్మపత్ర మివాంభసా॥ (5. 10 శ్లో.)

ఫలము పరమాత్మునకు సమర్పణము సేసి

కర్మములజేయ, వానిని గట్టఁబోవు,

పాపపంకిల మంటదు వానికెపుడు

తామరాకును నీరమ్ము తడువనటుల

14

తామరాకు నీటిలోనే పుట్టి, నీటినే ఆహారముగ కొని, అచటనే నిలచి ఉంటుంది. నీటిలో ముంచినా, నీటి తడి దానిని అంటు కోలేదు. అలానే జీవుడు, ఈ శరీరంలోనే ఉంటాడు. దీనినే సాధనంగ వాడుకుంటాడు. అయినా ఈ దేహం వల్ల కలిగే దేహాత్మ భ్రాంతి, నా వల్లనే అన్నీ జరుగుతున్నాయనే కర్మత్వ భ్రాంతి, ఈ జీవుణ్ణి ఈ అంటుకోగూడదు. ఈ కర్మత్వాన్ని శరీరం మీద త్యాగం చేయాలి. ఈ ఫలాన్ని భగవంతునికి త్యాగం చేయాలి. కర్మత్వత్యాగం వల్ల అహం అంతరిస్తుంది. ఫలసంగత్యాగం వల్ల మమకారం సమసిపోతుంది. ఈ అహంకార మమకారాలు తొలగితే.... నీటిలోని తామరాకులాగ పనితనమూ అంటదు. ఫలితమూ అంటదు. ఇలా పాపము ఏమాత్రం అంటని నీవు గోపాలుని కృపకు పాత్రం అవుతావు.

వీడనితోడు - వాడని మనస్సు

ఉద్ధరే దాత్మనా ' త్యానం నాత్మాన మవసాదయేత్ ।

ఆత్మైవ హి ఆత్మనోబంధుః ఆత్మైవ రిపు రాత్మనః॥ (6.5 శ్లో.)

నీవు నిన్నుద్ధరించుకో నీతికలిగి
పతనమగుట నీ చేతిలో పనియెసుమ్ము!
ఆత్మ నీకు మిత్రుండెట్లా యటుల నీకు
పరమ శత్రువు కూడను పార్థవినుమ.

15

మంచి మనసుచేత ఉన్నది-జీవుని బాగు చేసుకోవాలి. ఆత్మానం-
మనసుని, న అవసాదయేత్- నాశనం చేసుకోవద్దు. నీ మనసుకు మంచి
సంస్కారం నేర్పితే అదే నీకు బంధువులా శ్రేయస్సును కల్గిస్తుంది. చెడు
విషయాలను నేర్పావా, నీ మనసే శత్రువులా, నీ పతనానికి
కారణమవుతుంది. ఇంద్రియాలు పదింటితో కూడిన సూక్ష్మ శరీరంతో పాటు
ఈ మనస్సు కూడ జన్మలన్నింటిలోనూ అనువర్తిస్తూ ఉంటుంది. అని
ఉపనిషత్తులు చెప్తున్నాయి. కనుక వీడని బంధువు, మిత్రుడు మన మనస్సే.
మనసు సక్రమంగా పనిచేయాలంటే తగిన సాత్విక ఆహారాన్నే దానికి
అందించాలి. అలా సాత్విక ఆహారాన్ని అందించి, ఆధీనంలో పెట్టుకున్న
వానికి అది బంధువు. దాని శక్తిని నాశనం చేయకుండా, ఆ శక్తి మనకోసం
వాడేట్టు చేయాలి. అప్పుడు అది మనకు భగవంతుని దరిచేరడానికి మంచి
సాధనం అవుతుంది.

ఆత్మలలో లేవు తేడాలు - అంతరంగాలలోనే

సుహృత్ నిత్రా ర్యుదాసీన మధ్యస్థ ద్వేష్య బంధుషు ।
సాధుష్వపి చ పాపేషు సమబుద్ధి ర్విశిష్యతే ॥ (ఊ. 9 శ్లో)

తనదు బంధు మిత్రులయందు, తనదు రిపుల
మీద, నన్యుల దుష్టుల మీద, సాధు
వర్తనులయందు, సమహిత వర్తనందు
యోగ సిద్ధిని బొందిన యోగివరుడు

16

మనచుట్టూ వుండే పదార్థాలలో, ఆకారాలలో, రంగుల్లో,
పరిమాణాల్లో తేడాలున్నా లోపలి పదార్థం ఒకటే అని తెలిస్తే అన్నిటియందు
సమభావన ఏర్పడుతుంది. ఉదాహరణకి మట్టిముద్దను కలిపి కుమ్మరి
కుండలు చేస్తాడు. కూజాలు చేస్తాడు, పాలికలు, ప్రమిదలు ఎన్నో ఆకారాలు
చేస్తాడు. ఆయా ఆకృతుల్లో, పేర్లలో, ధరల్లో తేడాలున్నా అవన్నీ మట్టితో
తయారయినవేనన్న జ్ఞానం అవి చూసిన వ్యక్తిలో కలగడం మనం చూస్తూనే
ఉన్నాం. మన మనస్సు సంస్కృతమైనట్లయితే, మనసు చెప్పుచేతల్లో
ఉన్నట్లయితే మన చుట్టూ ఉండే ప్రాణుల పట్ల కూడా ఈ భావన తప్పనిసరిగా
ఏర్పడుతుంది అని బోధిస్తున్నాడు. దీనికి సమభావన అని పేరు. మన
చుట్టూ ఉండే ప్రాణికోటిని 9రకాలుగా విడదీశాడు.

మనస్సుకి కావలసింది పైపైవి కాదు. లోపల ఉండే నువ్వు. నీకు
కూడా కారణమైన వాడు.... ఆ వెనుక ఉండే పరమాత్మ. అలానే నీ చుట్టూ
ఉండే వారందరి లోపల ఉండి చేయిస్తూ ఉండేవాడు, ఆయనే అని, అదీ
వారి వారి కర్మలనుసరించి నడిపిస్తాడనీ గుర్తించి అందరియందు
సమభావనను అలవరచుకోమని ఈ శ్లోకంద్వారా ఉపదేశిస్తున్నాడు పరమాత్మ.

మొత్తాదుకు మించనివన్ని మంచివే అవుతాయి

యుక్తాహార విహారస్య యుక్త చేష్టస్య కర్మసు ।

యుక్త స్వప్నావబోధస్య యోగోభవతి దుఃఖహా ॥ (6.17 శ్లో)

తిండిలో నాట పాటల తీరులందు

నిద్రలోఁ గర్మలందున నియతి గలిగి

మితము గమనింప నతనికి మేలు కలుగు

శోక ముడుగు నాపై తాను సుఖము నొందు. 17

ఈ శ్లోకంలో భగవంతుడు ప్రతిదానికి ‘యుక్త....’ ‘యుక్త....’ అంటూ ఒక విశేషణం చేర్చాడు. దానికి చివర ‘యోగః దుఃఖహా భవతి’ అన్నాడు. దుఃఖహా భవతి = తనకు దుఃఖాలు కలిగించకుండా ఉంటుంది. అంటే కృష్ణుడు చెప్పిన పని మనం చేస్తే రెండు లాభాలు అని దీనివలన మనకు తెలుస్తుంది.

1. ఇప్పుడు మనం చేసేటటువంటిది మనకు దుఃఖాన్ని కలిగించదు.

2. గతంలో చేసి పెట్టుకున్నటువంటి దుఃఖాన్ని కలిగించే అవకాశం కలిగినటువంటివాటి నన్నింటిని కూడా ఇది తొలగిస్తుంది.

యుక్తాహార ఆహారం మంచిది తీసుకో, **విహారస్య** శరీరంతో చేసే పనులు నియమ బద్ధంగా చేయడం అలవాటు చేసుకో! అంతేకాదు నువ్వు మాటాడే మాటను కూడా క్రమబద్ధం చేసుకో. దానితో పాటు **యుక్తచేష్టస్య** కర్మసు: నువ్వు చేసే పనులలో అతి ఆయాసము కలిగించే పనులు చేయకు. **యుక్త స్వప్నావ** బోధస్య ఎంతసేపు నిద్రించాలో అంతసేపు నిద్రించాలి. ఎప్పుడు మేలుకోవాలో అప్పుడు నీవు మేల్కొనే ప్రయత్నం చేయి.

అంతరంగాన్ని శుద్ధి చేసుకోవడానికి శారీరక ప్రవృత్తులే ప్రథమ సాధనాలు. అంచేత మోతాదుకేదీ మించనివ్వకుండా మనం ఉంచుకున్నంత వరకు ప్రతీది మనకి మంచినే కలిగిస్తుంది అనే విషయాన్ని శ్రీకృష్ణుడు మనకి ఈ శ్లోకంలో చెబుతున్నాడు. వాటిని క్రమబద్ధం చేసే ప్రయత్నం చేద్దాము.

మనోనిగ్రహానికి మేలైన సాధన

యతో యతో నిశ్చరతి మనశ్చంచల మస్థిరమ్ ।

తతస్తతో నియమ్యైతత్ ఆత్మన్యేవ వశం నయేత్॥ (6.26 శ్లో)

మనసు ప్రకృతార్థాలబట్టి మసలుచుండ

కళ్ళెములు లాఁగి దానినిఁ గట్టవలెను

ఎన్ని మారులు చెదరునో అన్నిమారు

లదుపు సేసి తిరిగి చేర్చు మాత్రమేన. 18

మనసు ఎప్పుడు కుదురుగా ఉండదు. మనందరికి తెలుసును. చాలా చంచలం రకరకాల వాటి మీద వెళ్ళిపోతూ ఉంటుంది. పోనీ అది కూడా ఒకదాని మీద నిలబడి ఉంటుందా! అంటే స్థిరత అనేది లేకుండా అందులో కూడా మళ్ళీ ఒకదాని మీద నుంచి ఒకదాని మీదకు, మరోదాని మీదకు వెళ్ళిపోతుంటుంది. ఏం చేయాలి నువ్వు? ఎటు ఎటు అది వెడుతుందో దేని నుంచి దేని మీదకు ప్రయాణం చేస్తుందో అవన్నీ చేయనీ. అక్కడక్కడ నుంచి దాని దానితోటి ఆయా ఆయా సన్నివేశంతోటి “**ఆత్మన్యేవ వశం నయేత్**” నీవు కోరుకున్నది ఏదో దానితోటి నీవు కనుక సంబంధం కలిపావంటే

గీతాజ్యోతి ఆంధ్రపద్యానువాదం

అది నీ మాట వింటుంది. చంచలమై తిరిగే మనస్సుకి భగవత్ సంబంధాన్ని ఆయా ఆయా సన్నివేశంతోటి కలుపటం ద్వారా ఈసారి ఏది అవసరమైనా భగవంతుడి ద్వారా దాన్ని పొందవచ్చును అనే స్థితి ఏర్పడుతుంది. తద్వారా మనసు మాట వినగలుగుతుంది. దీనికి 'ఛాందోగ్యం' పక్షిని దృష్టాంతంగా ఇచ్చింది.

మనస్సు అనే ఒక అద్భుతమైన పక్షికి నీకుండే జ్ఞానమనే ఒక త్రాటిని, ప్రేమ త్రాటిగా, దానికి బస నిర్మాణం చేయి. అది ఎటు ఎటు ఎగిరితే తద్ సౌందర్యాన్ని అనుభవిస్తూ, దానిని స్వాధీనం చేసుకోగలుగుతావు.

“యథా శక్తుః సూత్రేన ప్రబద్ధః దిశం దిశం” అంటూ ఛాందోగ్యం చెప్పినమాట. దాన్నే శ్రీకృష్ణుడు అద్భుతమైనటువంటి ఒక సాధనగ మనకి ఈ శ్లోకంలో అందిస్తున్నాడు.

సమతాభావానికి సరియైన నిర్వచనం

ఆత్మేవమ్యేన సర్వత్ర సమం పశ్యతి యో 'ర్జున ।

సుఖం వా యది వా దుఃఖంస యోగీ పరమో మతః॥ (6.32 శ్లో.)

ఆత్మలందున గల తత్వ మంత యొకటి

యనుచు భావించి చరియించు నతనికి తన,

తదితరుల కష్టసుఖములు తగులవయ్య!

అతడు యోగపరాకాష్ఠ నందు కొనును.

19

సః పరమో యోగీ = యోగీ అంటే సమత్వ భావం కలిగినవాడు అని అర్థం. సమత్వభావన కలగడమంటే సుఖ దుఃఖాదులయందు లాభ

గీతాజ్యోతి ఆంధ్రపద్యానువాదం

నష్టముల యందు అన్నిటి యందూ చెదరని మనస్సు కలిగిఉండడం, ఆ సమభావన ఏర్పడ్డవానిని యోగి అంటారు. ఈ సమత్వ భావన ఎవడిలోనైతే పరిపక్వత చెందినదో వాడిని పరమయోగి అని అంటాం. మరి వాడు ఎలా ఉంటాడు? తనని తాను ఆయా సన్నివేశాలలో ఎట్లా చూసుకుంటాడో అందరి విషయంలోనూ అలాగే చూస్తాడు. అది సుఖ ప్రదం కావచ్చు, దుఃఖ ప్రదం కావచ్చు. అలాంటి మహానుభావులు ప్రహ్లాదుడు, శ్రీశుకయో గీంద్రులు, నమ్మాళ్వారు వంటివారు.

భగవంతుడి స్మరణ నిలిస్తే సుఖం, భగవంతుడి స్మరణ చెదిరితే అది దుఃఖం, అది నరకం, అది క్లేశం, కష్టం. అదే బాధ. ఇది ఏ జీవికైనా సమానమే! ఇది మనకి తెలియాలి. అది మనకు తెలిసిననాడు అట్లాంటి స్థితిలో మనం ఉండే ప్రయత్నం చేసి క్రమంగా ఒకనాటికి మిగతావి కూడ ఆయా స్థాయికి చేరగలిగేటట్లుగా కృషిచేస్తాం.

బలహీనతలను బాగుచేస్తాడు, బంగారు జీవితాన్నందిస్తాడు

ప్రాప్య పుణ్యకృతాన్ లోకాన్ ఉపిత్వా శాశ్వతీ స్సమాః ।

శుచీనాం శ్రీమతాం గేహేయోగభ్రష్టో ' భిజాయతే ॥ (6.41 శ్లో.)

పెక్కు కాలము పరములో పెద్దగాను

సర్వసుఖములు చొందుచు స్వర్గమందు

పతనమైనట్టి యోగులు గతము వీడి

గొప్పవారల యిందల్లో దప్పకుండ

శుచిగలట్టి గృహముల సూటిగాను

పుట్టుచుందురు పూజ్యులై తుట్టతుదకు

20

యోగభ్రష్టః అభిజాయతే తను చేసే సాధనలలో నుండి పడిపోయి ఏ బలహీనత వల్లనో దిగజారి పోయినటువంటి పతితుడున్నాడో, ఆ పతితుడు కూడా బాగుపడతాడు. “ప్రాప్యపుణ్య కృతాన్ లోకాన్” వీడు మంచి కార్యం ఆరంభం చేశాడు కదా! అంచేత ఎంత చేసినా అది వ్యర్థం కాదు. కనుక ఈ దేహం వదిలిన తరువాత ఉత్తమ పుణ్యం చేసినవారు వెళ్ళే స్థానాలేవో అటువంటి స్థానాలు చేరతారు. చేరి “ఉషిత్యా శాశ్వతీ స్సమాః” అక్కడ వీడు ఎంతకాలం అనుభవించాలనుకుంటాడో అంతకాలం వీడక్కడ అనుభవిస్తూ ఉంటాడు.

ఆ తరువాత “శుభీనాం శ్రీమతాం గేహే” శుచిమంతులు, శ్రీమంతులూ అయినవాళ్ళ యిళ్ళల్లో పుడతాడు. ఎప్పుడైనా ఏదైనా పనిచేస్తూ అది మధ్యలో ఆగిపోతుందనో, సాగదనో లేదా ఫలితం రాదనో, లేదా అది ఇబ్బంది కలిగిస్తుందనో, లేదా భగవంతుడికి నిగ్రహం కలిగిస్తుందనో ఇలాంటి సంశయాలన్నీ వదిలి మనం ముందుకు సాగుదాం. మంచిపని చేసేవాడు ఎప్పుడు కూడా పాడైపోవటం అనేది ఉండనే ఉండదు. ఎంత మంచి చేయగలిగితే అంతే మంచి ఫలితాన్ని అనుభవిస్తావు. ఆ శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ యొక్క హస్తచ్ఛాయాలో మనం ముందుకు సాగే ప్రయత్నం చేద్దాం.

మాయదారి ప్రకృతి ముడిగి మాధవుడొక్కడే విష్ణుగలడు.

దైవీ హ్యేషా గుణమయీ మమ మాయా దురత్యయా ।

మామేవ యే ప్రపద్యంతే మాయా మేతాం తరంతితే ॥

(7అ.14శ్లో॥)

త్రిగుణముల వల్ల నేర్పడు దివ్య మాయ
దాని భేదించ నేరికి తరము కాదు;
ఎవరు నన్నాశ్రయింతరో యెల్లవేళ
వారె దాని దాఁటగలరు పార్థవినుమ!

21

మాయదారి ప్రకృతి మాధవుడి కొక్కడికే అధీనం! మరొకరి కెవ్వరికీ లొంగదు. ఇంకెవరి మాట వినదు అది. ఇదే చెప్పాడు స్వామి ఈ శ్లోకంలో. అందుకే కర్మబంధం తొలగాలన్నా మాధవుని ఆశ్రయించక తప్పదు. ప్రకృతి నీకు స్వాధీనం కావాలన్నా మాధవుని శరణాగతి చేయక తప్పదు. ప్రకృతిని నీవు నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు ఉపయోగించుకోవాలన్నా, అందులోంచి కలిగే లాభాలు పొందాలన్నా మాధవుని నీవు ఆశ్రయించక తప్పదు. అందుకే మనం చేయదలచుకున్న కార్యానికి కావల్సినట్లుగా మన శరీరాన్ని, మన ఇంద్రియాలను, మన మనసునీ అనుకూలంగా చేసుకుంటూ ముందుకు సాగడానికి చేయవలసిన కృషి మాధవుని ఆశ్రయించ డమే!

ఈ ప్రకృతిలో ఒక వస్తువు మరొక వస్తువుగా మారుతోందం టే మనం చెబితే కాదు, దానంతటదీ కాదు, మాధవుడు చెబితేనే! అందుకే మనం మాధవుడిని శరణాగతి చేద్దాం! ఆయన్ని మనం మనసులో ధరిద్దాం!

కావలసినన్ని కోరుకో - తగినవన్నీ అందిస్తా!

చతుర్విధా భజంతే మాం జనా స్సుకృతిన్ ' ర్జున ।

ఆర్తోజిజాసు రర్ధార్థో జ్ఞానీ చ భరతర్షభ! ॥ (7అ.16శ్లో॥)

ధర్మమార్గమ్మునఁజరించు ధర్మవిదులు
నాల్గురీతులు గొలుతురు నన్నవారు
కష్టమందున జిజ్ఞాసఁ, దృష్టతోడ
అర్థమాసించి మఱి జ్ఞానులైనవారు.

22

ఓ అర్జునా! నీ స్వరూపం తెలిసి నిరతిశయ ఆనందాన్ని పొందాలి అన్నా, ఆనంద స్వరూపుడైన నేనే ఇస్తాను. అందుచేత ప్రపంచ కాముడైనా, ఐశ్వర్య కాముడైనా ఆత్మకాముడైనా, పరమాత్మ కాముడైనా నన్నే ఆశ్రయించాలి అవన్నీ నేనిస్తాను. సంశయించక అడుగు అంటూ పరమాత్మ బ్లాంక్ చెక్ ఇచ్చేస్తున్నాడు. తీసుకోవడం బాధ్యత. మరి మనమూ లోకానికి, మనకీ శ్రేయస్సునిచ్చే ఉత్తమ పురుషార్థాలను కోరుకునే ప్రయత్నం చేద్దాం!!!

మరుజన్మలు లేకుండ చేయగలవాడు మాధవుడాక్కడే!

మాముపేత్య పునర్జన్మ దుఃఖాలయ మశాశ్వతమ్ ।

నాప్పువంతి మహాత్మానఃసంసిద్ధిం పరమాం గతాః ॥ (ఔ.23శ్లో1)

నన్నుఁ జేరు మహాత్ములు నన్ను వదలి

తిరిగిరా రిహమునకును పరము వీడి;

నిత్యమునుగాని యీ దుఃఖ నిలయమందు

జనన మందరు వార లీ జగతిలోన.

23

లోకంలో మిగిలిన దేవతలు ఇచ్చేవైతే. కొంతకాలం అనుభవించిన తర్వాత తరిగి పోతాయి. కనుక మిగతా వారిచ్చేవి నశించే సంపదలు. కాని భగవానుడిచ్చేది నశించని సంపదను. ప్రకృతి సహజమైన స్వభావం

‘మార్పు’ కనుక సంపదలైనా నిరంతరం మార్పు చెందుతూంటాయి. నీకు మార్పు చెందే ఆ సంపదలే కావాలని కోరికున్నా తానిస్తాడు. మారనటువంటి ఆత్మ లేక పరమాత్మ సాక్షాత్కారం కావాలంటే, అదీ ఇస్తాడు. ఆత్మని కాని తనని కాని కోరుకున్నట్లైతే అది మారని, శాశ్వత సంపదని, అలాంటిది కూడా తానివ్వగలను అని చెప్పిన శ్లోకమిది.

నిత్యానందము ఏర్పడి అది శాశ్వతంగా ఉండాలని కోరేవాడెవరైనా మాధవుణ్ణి ప్రార్థించాలి. జన్మరాహిత్యమును ప్రసాదించగలిగే యోగ్యత కల్గినవాడు కేవలం మాధవుడాక్కడే.

పక్షపాత రహితుడు పరమాత్మ - పాదదాసుల పాలిట పర్వంకము

సమో ' హం సర్వభూతేషు న మే ద్వే ష్యో ' స్తి న ప్రియః ।

యే భజంతి తు మాం భక్త్యా మయితే తేషు చాప్యహమ్॥

(9.అ.29శ్లో1)

సర్వభూతములకు నేను సముడనగుదుఁ

బక్షపాతము లేకనే బరఁగుచుందు,

లేరు ప్రియు లప్రియులు నాకు వేఱు వేఱు

నన్ను భజించువారి కున్నానులోన

వారు తిరముగనాలో నివాస ముండ్రు.

24

భగవంతుడు ఎవరిపట్లాప్రత్యేకమైన ప్రేమ, ద్వేషమూ కలిగి ఉండడు. ఒక పుష్కరిణి ఎవరెలాంటి అవసరంతో తన నాశ్రయించినా వారి అవసరాలు తీరుస్తుంది. అందులో ఎవరైనా ప్రాణాలు తీసుకంటే

అదివారి తప్పు తప్పు తన బాధ్యతలేదు కదా! భగవంతుడు విషయంలోను అంతే. భగవంతుడు తనని ప్రేమతో సేవించినవారి హృదయాలలో తానుంటానని, వారికి తన హృదయమే నివాసంగా చేసి విశ్రమింప చేస్తానని భగవానుడు వాగ్దానం చేస్తున్నాడని ఈ శ్లోకం చెప్తోంది.

మహాపాపినైనా మహాత్ముణ్ణి చేస్తాడు మాధవుడు

అపిచేత్ సుదురాచారో భజతే మా మనన్యభాక్ ।

సాధురేవ సమంతవ్యః సమ్యక్ వ్యవసితో హి సః॥ (అ.౩౦శ్లో)

మంచి సంకల్పముదయింప మనసునందు

పరమ దుర్మార్గుడగుచుక, బట్టువిడక

నన్ను మనసార భజయింపఁ దెన్నుగనిన

నట్టివానిని సాధువే యనుట తగును.

25

చాలామందికి దేవుని గురించి తెలియక మీ భగవంతుడు పాపులని శిక్షిస్తాడు. మా ప్రభువు పాపులని రక్షిస్తాడు అని అమాయకులను ప్రలోభపెడుతున్నారు. తప్పుదారి పట్టిస్తున్నారు. ఒకనాడు పతనమైన ఎందరో పాపులు కూడా భగవంతుని పట్ల కాస్త అనుకూల బుద్ధిని కలిగించుకొని తిరిగి పాపములుగా, పవిత్రమూర్తులుగా ఎదిగిన సన్నివేశాలు కోకొల్లలుగా ఉన్నాయి. పతితుడే, కానీ, పశ్చాత్తప్తుడే పరమ పాపనుడిగా మార్చబడ్డాడు. ఆయనే మనకందరికీ తెలిసిన విప్రనారాయణులు. ఇలా తాను పశ్చాత్తప్తుల్ని ఉద్ధరిస్తానని స్వామి ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాడు. శ్రీకృష్ణుని శ్రీపాదాన్ని సేవిద్దాం. వాని అనుగ్రహంతో మనలోని దోషాలు తొలగించుకుందాం!! మంచి సంస్కారాలు పెంచుకుందాం !!

భక్తుని బాసకు భగవానుడు బద్ధుడు

క్షిప్రం భవతి ధర్మాత్మా శశ్వచ్ఛాంతిం నిగచ్ఛతి ।

కౌంతేయ! ప్రతిజానీహి స మేభక్తః ప్రణశ్యతి ॥ (అ.౩౧శ్లో)

మంచి మార్గాన వేగ మే మలుపు తిరిగి

నిత్యశాంతిని నాతడు నెరవగలగడు;

పతనమందడు ననుగొల్చి భక్తుడెపుడు

వ్యర్థమగు నొకొనామాట? పార్థవినుము.

26

క్షిప్రం భవతి ధర్మాత్మా ! క్షిప్రం = వెంటనే ; ధర్మాత్మా భవతి = నా అనుగ్రహాన్ని పొందించే శాస్త్రాన్ని అతిక్రమించని సదాచారము వాడిలో నిండేటట్లు చేస్తా ! అంటే నన్ను చేరటానికి, విశ్వసించటానికి. అటంకంగా ఎదురయ్యే పాపరాశినింతటిని కూడా మసి చేసిపారవేస్తా. మనసు దానివలన లోపలి దోషములు పూర్తిగా తొలగిపోతాయి. శ్రీకృష్ణుడు ఆ విషయాన్ని ప్రతిజ్ఞ చేసాడు. “శశ్వత్ శాంతిం నిగచ్ఛతి” నామీద ఏర్పడ్డ ప్రేమ విశ్వాసం స్థిరపడేటట్టుగా చేసేస్తాను. కుసంస్కారాలు తొలగి నా మీద ప్రేమ మనసులో నిండుట అనే శాంతి కలిగేటట్టుగా చేస్తాను. నా భక్తుడు నాకు కన్పించకపోవడమనేది ఎప్పుడూ లేదు. అర్థాత్, నా భక్తుడిని నేను ఎప్పుడూ చూడకుండ ఉండను. కనిపెట్టకుండా ఎప్పుడూ వుండను. అనుక్షణం నా భక్తులను కాపాడుకుంటూ వుంటాను.

అలాంటి వాళ్ళను తాను జాగరూకుడై కాపాడుకుంటాను అని స్వామి ప్రతినపూనాడు. ఆయన ప్రతినను విశ్వసిద్దాం. ఆయన ప్రేమను పదుగురికి పంచే ప్రయత్నంచేద్దాం!

శ్రీకృష్ణుని ప్రేమకు అవధు లేవు

తేషాం సతత యుక్తానాం భజతాం, ప్రీతి పూర్వకమ్ ।

దదామి బుద్ధియోగం తం యేన మాముపయాంతి తే॥ (10.10-శ్లో॥)

భక్తితో నన్ను నిరతము భజనజేసి
చిత్తమందు న మూర్తిని హత్తుకొనిన
బుద్ధియోగమునందున సిద్ధినిత్తు
జేరుకొందురు తుదకు నన్ వారు పార్థ!

27

సతతం-ఎల్లప్పుడూ, యుక్ - నాతోనే చేరాలి అనే కోరిక కలిగినవారు. వారికి పేరు సతతయుక్తులు.

సర్వలోకాలూ శ్రీకృష్ణునివే అని తెలిసిన తర్వాత ఏవి కావాలన్నా ఇవ్వగలిగినవాడు అతడే అన్న విశ్వాసం కలిగి, ప్రీతితో ఎవరైతే అతని గుణానుసంధానం చేస్తారో అలాంటివారు ఎప్పుడు ఆయనతో చేరి ఉండాలని కోరుకుంటారు. అలాంటి వారికి నేనే ఇవ్వకుండా ఉండలేక ప్రీతితో బుద్ధియోగాన్నిస్తాను. బుద్ధియోగం అంటే ఏమిటి? ఆయనతో ఏ విధంగా ప్రవర్తించాలి. ఇలాంటి వివేచన జ్ఞానాన్ని బుద్ధి అంటారు. బుద్ధియోగమంటే ఇక తనను పొందడానికి ముందు దశ (ఇక ఇది పొందితే తనని పొందినట్లే) దానిని తను అందిస్తాడు. భగవంతుడి ప్రేమలో విపాకదశ. పరిపక్వమైన స్థితిని అందిస్తాడు. తరువాత ఏమవుతుంది? యేన మాం ఉపయాంతి నన్ను పొందడమే! భగవంతుని సన్నిధానమును చేరతారు. ప్రహ్లాదుడు, కుచేలుడు, సుదాముడు వీరందరికీ భగవంతుడు ప్రేమగా తనంతట తానే ఇవ్వకుండా ఉండలేక వారికి కావలసినవన్నీ ఇచ్చాడు.

విశ్వాసంతోటి భగవంతుడియందు కాస్త అనుకూలతను ప్రదర్శించు. విశ్వసించు. భగవంతుడు నీకు ఇవ్వవలసినవన్నీ ఇస్తాడు. నిన్ను తరింపజేస్తాడు.

ప్రాణులందరికీ ప్రభువు, ప్రాణమూపుండరికాక్షుడే

అహమాత్మా గుడాకేశ! సర్వభూతాశయ స్థితః ।

అహమాదిశ్చ మధ్యం చ భూతానా మంత ఏవ చ ॥ (10.20-శ్లో॥)

అన్నియాత్మల వసియించు నాత్మశక్తి
సకల జీవులమెలగెడు చలనశక్తి
నేనె యాదిని మధ్యము నేనె, నేనె
యంతమునుపార్థ! అన్ని నాయందుడిందు.

28

ప్రతి వస్తువులో ఉండే భగవంతుడ్ని దర్శిస్తే మనం చేసే ప్రతిసేవ మాధవసేవగ మారుతుందనే సందేశాన్ని ఈ శ్లోకంలో మనకు అనుగ్రహించాడు.

ఆత్మ అంటే వ్యాపించినది అని అర్థం. అంతటా వ్యాపించిన వాడిని పరమాత్మ అంటారు. అలా వ్యాపించి ఉండగలిగే తత్త్వం ఒకటే! అదే నారాయణ తత్త్వం. సకల చరాచరములను వాటి స్థానాలలో అవి నిలబడేలా చేసిన తత్త్వం. శ్రీకృష్ణపరమాత్మ సర్వజగదాత్మకుడు. లోకాలన్నింటికి తానే ఆత్మ అయినవాడు. ఈ లోకమంతా ఆయనకు శరీరమే. జీవుడు, ప్రకృతి కూడా అతనికి శరీరమే. రెండింటినీ ఒకనాడు నాలో పెట్టుకొని నేను ఆధారమై ఉంటాను. అవసరమనుకున్నప్పుడు నాలోంచే నేను వీటిని బయటకు తీస్తాను. కనుక అది నేనే. ఒకనాడు ఇక చాలనిపించిన తర్వాత వాటిని తిరిగి తీసుకుని నాలోనే పెట్టుకుంటా! చివరికి నాలోనే వాడు ఉంటాడు. లోపల ఉండే వాడిని మనం చూడలేం. ఈ శరీరం తన వెనుకే ఆత్మను చూడలేనట్లే, మనం మన వెనుక ఉండి నడిపించే అంతరాత్మను చూడ చూడగలిగినవారం కానేకాదు. అందుకే ఆయన చెప్పినమాటను విశ్వసించడం మన బాధ్యత. ఇది మనం విశ్వసిద్ధాం.

దంభం దూరమైతే దివ్య దృష్టి దక్కుతుంది.

న తు మాం శక్త్యసే ద్రష్టుం అనేనైవ స్వచక్షుషా ।

దివ్యం దదామి తే చక్షుః పశ్య మే యోగ మైగశ్వరమ్ ॥ (II.౪.౪౫)

కనులు మిరుమిట్లు గొలుపు నా కాంతినీవు

చూడలేవు నీ కండ్లతో సూటిగాను

దివ్యచక్షువు లొసగుదు తేరిచూడు

నాదు యోగ విభూతి కన్నార నీవు.

29

భగవంతుడు ఎలా ఉంటాడు అనే విషయం గురించి మన పెద్దలు, పూర్వాచార్యులు చెప్పిన ఓ అందమైన సూక్తి ఉంది. నీవు భక్తుడవైతే భగవంతుడు ప్రసన్నుడౌతాడు. నీవు ప్రసన్నుడవైతే భగవంతుడు భక్తుడు అవుతాడు. దంభంలేని వాళ్ళకి భగవంతుడు తనను చూకలిగే శక్తిని ప్రసాదిస్తాడు. తన రక్షణ పొందగలిగే అదృష్టాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఈ నేత్రం, చూడటానికి చాలదు కనుక నన్ను చూడటానికి పీలయ్యే ఒక అద్భుతమైన నేత్రాన్ని ఇస్తా తీసుకో.

యోగం ఐశ్వర్యం హే అర్జునా ! మే ఇది నాకు మాత్రమే అసాధారణమైనది. మరి ఎవ్వరికి ఇలాంటి రూపం లేనేలేదు ఒక అద్భుతమైనటువంటి విభూతి. కల్యాణమయయోగం, ఈ నా ఐశ్వర్యం చూడు. ఎప్పుడు భగవంతుడు చూడు అంటాడో అప్పుడే అతనిని దర్శించగలము. ఆయన మాట అననంత వరకూ మనం ఎన్ని కొట్టుకున్నా ఎంత తెరచినా మనకు కనిపించనే కనిపించదు. శ్రీకృష్ణుడు హే అర్జునా! చూడు అనగానే అతడు చూడాడు. స్వామియొక్క దివ్యమంగళ విగ్రహం కనిపించింది. అర్జునుడు చూడగలిగాడు. మహానుభావుడు, అదృష్టవంతుడు కదా!

స్వంత సాధనలకు స్వామి దొరకడు - కృష్ణుడిస్తే కనవలసిందే.

మయా ప్రసన్నేన తవార్జునేదం రూపం పరం దర్శిత మాత్మ యోగాత్ ।

తేజోమయం విశ్వ మనంత మాద్యంయన్మే త్వదన్యేన న దృష్టపూర్వమ్ ॥

(II.౪.47 శ్లో)

యోగ మహిమనే గరుణతో యోగ్యమైన

పరమ భక్తుడవని నీవు పార్థ! నీకు

చూపితిని నాదయౌ విశ్వరూప మిప్పు

దెట్టివారికి జూపలే దిట్టిదాని

ఎన్నడైనను పూర్వము తిన్నగాను

నేను తేజో మయుడనయ్యి, నేను విశ్వ

భవుడనంత, డనాదిని పార్థ వినుమ!

30

‘నీ మనస్సు ఈ వేళ చక్కగా ప్రశాంతముగా ఉందయ్యా! ఇలాంటి వాడికే నా గురించి నేను తెలియజేస్తా! ఇలాంటి వాడికే నన్ను నేను చూపిస్తా’ అని స్వామి అతనికి హామీ ఇచ్చాడు. నా యొక్క అప్రతిహతమైన సంకల్ప విశేషం చేత నేను నీకు చూపించాను. సకల చేతనా చేతనాత్మకమైన విశ్వానికి అది ఆధారము. నీకు నేను చూపించాను కనుక నీవు చూడగలిగావు. మొదట చూసిన వాడివిగా నీకు ఈ క్రెడిట్ దక్కుతుందయ్యా. అయితే ఆయన అట్లా అనుగ్రహించడానికి ఆటంకం మనలో ఉండే స్వతంత్రతా భావన. అది మనలో లేకుండా ఉంటే చాలు ఆయన చూపిస్తాడు ఆయన్ని మన విషయంలో ప్రసన్నుడు కమ్మని అడుగుదాం! ఆయన్ని విశ్వసిద్ధాం !

వృత్తి, ప్రవృత్తి పరమాత్మ పరమైతే, పనులన్నీ పరమాత్మ సేవలే అవుతాయి.

మత్కర్మకృ సృత్పరమో మద్భక్త స్సంగ వర్జితః ।

నిర్వైర స్సర్వభూతేషు య స్స మామేతిపాండవ!! (11.అ.శ్లో.55)

పరమ లక్ష్మ్యముగా నాదు పదములంటి

బంధముల ద్రుంచి ఓ పార్థ! పట్టువిడక

ఎట్టివారల ద్వేషింపనట్టివారు

భక్తితో నన్ను గొలువ నేర బట్టువడుదు

31

నీవు ఏ పనైనా నాపనిగా చేయవయ్యా! నీవు ఏది చేసినా అది చెందేది నాకు అని గుర్తించు. ప్రతీ నీకు ఏర్పడవలసినది నా విషయంలో అప్పుడు నీవు నా భక్తుడవు కాగల్గుతావు. నా యందు భక్తితో నీకు నాతోనే సంగముంటుంది. ఇతరమైన వాటియందు ఉండదు. అంటాడు స్వామి. లోకంలో దేనియందు వీడికి వైరం ఉండదు. వీడియందు ఎవరికీ వైరం ఉండదు కూడా అలాంటి వాడు నా దివ్యమైన సాయుజ్యాన్ని పొందగలుగుతాడు. కేవలం మానవులకి మాత్రమే చేసే సేవ మాధవసేవ అని దాన్ని అక్కడకి పరిమితం చేయవద్దు. మాధవసేవగా సర్వప్రాణిసేవ చేద్దాం! గీతాజ్యోతి మనకందించే సందేశం యిదే!

మనస్సుని మాధవుని మందిరముగా మలచడమే మోక్షము

మయ్యేవ మన ఆధత్స్య, మయి బుద్ధిం నివేశయ ।

నివసిష్యసి మయ్యేవ అతఃసర్వం, నసంశయః॥ (12.అ.శ్లో.1)

మనసు నా మీద నిలుపుచు మనలు కొనిన

బుద్ధి నాలోన జొనిపించి సిద్ధిగనిన

నీవు నాలో వసించువు నిక్కువముగ

నిశ్చయంబుగఁ జెప్పెద నీకు నేను.

32

నీ మనస్సుని మందిరంగా మార్చి అందులో నన్ను నిలుపు. నీకు అంతకంటే మించిన మోక్షమేది అవసరమే లేదు అని భగవంతుడి యొక్క ప్రతిన. నా యందు నీ బుద్ధిని విశ్వాసంతోటి నిలుపు, ఆ తరువాతనే నా యందు తప్పకుండా నివసించగల్గు తావు. అంటే, మనస్సులో నన్ను చేర్చుకుంటావు. నా మనస్సులో నిన్ను చేర్చుకుంటాను. అలాంటి మాధవసన్నిధానం చేరిన మనస్సు సకల శుభాలకి ఆస్పదమౌతుంది, అప్పుడు ఎక్కడికి పోనక్కర్లేదు. ఇక్కడ ఉండగానే ఆయనని పొందగలుగుతాము. ఇలాంటి స్థితి ఎవరిలో ఏర్పడితేవారు ఏ కులమైనా, ఏజాతైనా, భగవంతునితో సమానంగా ఆరాధనలందుకునే యోగ్యులౌతారు.

పరపీడని కోరని హృదయం - పరమాత్ముని నిలయం.

యస్మాన్నోద్విజతే లోకః లోకాన్నోద్విజతే చ యః ।

హర్షామర్ష భయోద్వేగైః ముక్తోయస్సచ మేఘియః॥ (12.అ.15.శ్లో.1)

లోక కంటకుడుగ కాక, లోకహితము

తనదు మతముగ జగతిని తనరుచుండి,

హర్షశోక భయాదుల నణగఁ ద్రొక్కు

వాఁడు నాకతి ప్రియుఁడగు పార్థ వినుమ!

33

గీతాజ్యోతి ఆంధ్రపద్యానువాదం

లోకంలో కొందరి పేరు చెబితే భలే భయమేసిపోతుంది. కంసుడు, హిరణ్యకశిపుడి పేరుచెబితే ఒకనాడు ఋషులు భయపడినట్లు, ఎదుటి వాళ్ళకు దడ పుట్టకుండా మన ప్రవర్తన ఉండాలి. ఇంకొంత మంది ఉంటారు. లోకానికి కనిపించడమంటే భయం. హర్షమంటే ఎదుటివాడిని వీడు ఏడిపించాడు, అవలి వాని ఉనికినే ఓర్వలేదు, అది అమర్షం. అంటే తనని కూడా ఏమైనా చేస్తాడేమోననే అనుమానం. భయంవల్ల ఉద్వేగం. ఈ రకమైన దోషాలనుండి ఎవడు విముక్తుడౌతాడో వాడు నాకు ఇష్టమన్న మాట. నీవు మంచి పనులు చేయి, లేదా మానేయి, ఘరవాలేదు, నీవు చెడ్డ పనులు మాత్రం చేయకుండా వుంటే చాలు. లోకాన్ని నీవు ఏడ్పించవద్దు. లోకాన్ని చూసి నీవు ఏడవకు. ఇలాగ లోకాన్ని చూసి నీవు ఏడవక లోకం నిన్ను చూసి ఏడవకుండా వుంటే అదే గొప్ప ముక్తి.

శరీరం సుక్షేత్రం- పసిడి పంటలు పండించు

ఇదం శరీరం కౌంతేయ! క్షేత్ర మిత్య భి ధీయతే ।

ఏతద్భ్యో వేత్తితం ప్రాహుః క్షేత్రజ్ఞ ఇతి తద్విదః॥ (13.అ.1శ్లో॥)

దేహమును క్షేత్ర మంచును దెలియవలయు

దేహమును దెలిసిన వాని దెలియవలయు

పార్థ! క్షేత్రజ్ఞుడని, ఇట్లు పల్కువారు

తత్త్వవిదు లిల రెండింటి తత్వమెఱుగు.

34

గీతాజ్యోతి ఆంధ్రపద్యానువాదం

ఈ మానవ శరీరం పసిడి పంటనేల, ఇందులో మనం ఏదైనా పండించుకోవచ్చు. జ్ఞానం కావాలా? ఆనందం పండించు కోవచ్చు. ఏప్రాణికుండే శరీరమైనా, క్షేత్రం అని అంటారు. అంటే ఏర్పడిన దోషాలను దూరం చేయగలిగినది. నాశనం కాకుండా ఉంచగలిగినది కనుక దీనిని క్షేత్రం అని అంటారు. ఇది క్షేత్రం అని ఎవడైతే తెలుసుకోగలుగాడా వాడిని క్షేత్రజ్ఞుడు అని అంటారు. అమానిత్వం, అధంభిత్వం, అహింసా, క్షాంతి రాష్ట్రం అంటూ ఓ 20 గుణములను యిచ్చాడు. వీటినే మనం అభ్యసించాలి అని అంటారు. అభ్యసిస్తే ఏమౌతుంది? నేలను సక్రమంగా దున్ని పంటను బాగా పండిస్తే అది వానికి, వానితోటి వానికీ ఆహారం పెట్టిలోకాన్ని సుఖిక్షంక వుంచినట్లే. ఈ క్షేత్రాన్ని సత్ఫలితాలు పండే సుక్షేత్రంగా తయారు చేసుకోమంటున్నాడు ప్రయత్నిద్దామా మరి!!

దారులు సేరైతే - గమ్యం ఒకటేలా అవుతుంది.

ఊర్ధ్వం గచ్ఛంతి సత్త్వస్థాః మధ్యే తిష్ఠంతి రాజస్థాః ।

జఘన్య గుణవృత్తిస్థాః అధోగచ్ఛంతి తామస్థాః॥ (14.అ.18శ్లో॥)

సత్త్వ నిరతుండు నూర్ధ్వమౌ స్థాయి నెగడు;

రాజసుండు నిలచును మధ్య రంగ మందు,

దుష్టగుణము లల ముకొని దుఃఖమందు

తామసుండు పడు పాతాళ తలమునందు.

35

సత్వం కల్గిన వాళ్ళు వర్తమాన జన్మకంటే ఉజ్జీవిస్తారు. రజోగుణం పెంచుకొని, తినడమే తన జీవితానికి లక్ష్యంగా తన కోరికలు తీర్చుకొనుటే తన జీవితానికి సారం అనుకుంటూ జీవిస్తే రజోగుణం పెరుగుతుంది. అంటే మళ్ళీవాడు ఈ మానవ లోకంలోనే, ఈ మానవ శరీరం కంటే క్రింద ఉండే ఇతర ప్రాణికోటిలోకీ వెళ్ళిపోతూంటాడు. నాకే శాస్త్రం అక్కరలేదు అంటూ అజ్ఞానంతో చీకటిలో ఉండిపోయేవానికి తమోగుణం మరింత పెరిగి జ్ఞానం ప్రకాశించే అవకాశం లేని స్థితిలోకి వెళ్ళిపోతాడు. కనకనే తమోగుణం కలిగిన వ్యక్తులను జఘన్యగుణులు అంటారు. క్రమంగా మరింత క్రిందికి వెళ్ళిపోవడం అనేది జరుగుతుంది. శ్రీకృష్ణుడు మనల్ని తమోగుణాన్ని దాటి, రజోగుణాన్ని అతిక్రమించి సత్వగుణాన్ని లోపల నింపుకునే ప్రయత్నం చేయమంటున్నాడు. దానికి మనం తీసుకునే ఆహారం సాత్త్వికంగా ఉండేటట్లు చూసుకోవాలి! తద్వారా మనసు సాత్త్వికమవుతుంది! పరిశుద్ధా హారంతో పవిత్రభావనలను అలవరచుకొనే ప్రయత్నం ఆరంభిద్దామా మరి!!

అచంచల విశ్వాసం - ఆత్మశక్తికి సూలం

మాంచ యో ' వ్యభిచారేణ భక్తియోగేన సేవతే |
సగుణాన్ సమతీత్యై తాన్ బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే || (4.28.శ్లో)

ఇతర దైవము లందున నిచ్చులుడుగ
నన్ను మాత్రము భక్తితో సన్నుతింప
త్రిగుణముల దాటంగలిగియు దీటుగాంచు
బ్రహ్మమును బొందనర్హుడై పరగగలడు

36

బ్రహ్మ భూయాయ కల్పతే. బ్రహ్మ అంటే పెద్దదని అర్థం. ఆనందము అని అర్థము. వాడు తప్పనిసరిగా బ్రహ్మానందాన్ని అనుభవించే స్థితికి చేరగల్గుతాడు. ఆ రకమైన యోగ్యతను పొందుతాడు. ఎప్పుడు? ఎలా? స గుణాన్ సమతీత్యై ఏతాన్.! సత్వరజస్తమస్సుల మిశ్రమం నుండి ఒక్కడుగు బయటకు వేయగలిగితే చాలు. అయితే దానికి ముందు చేయాల్సిన పని ఏమిటి? ఆ స్థితి ఎట్లా వస్తుంది. ఎడతెగని ఆవిధమైన ప్రేమ ప్రేరేపిస్తే చేసే సేవనే మనం భక్తి అంటాం. అలాంటి భక్తి ఏ రకమైన కోరికలూ లేకుండా చేస్తే భక్తియోగమౌతుంది. 'అవ్యభిచారేణ' ఏరకమైన సందేహాలకి తావీయని, నిశ్చయాత్మకమైన విశ్వాసంతో ఎవడు నన్ను సేవిస్తాడో, భగవంతుడు అర్జునుడికి మాంచ, నన్ను కూడ అనికాదు. నన్నే అని నొక్కి చెబుతున్నాడు. అంటే భగవంతుని యందు అచంచలమైన విశ్వాసము కావాలి. ఇది ఎంతెంత పెరిగితే, మన హృదయంలో ఎంతెంత స్థిరపడితే రజస్తమస్సులంతగ అణిగినట్టే అంతంతగ లభించాల్సిన అపరిమిత ఆనందమేదో మన చేతికి అందినట్టే.

లోకంలో ప్రకాశించే ప్రతీచీ పరమాత్ముని అంతే.

న తద్భాసయతే సూర్యో న శశాంకో న పావకః |
యద్గత్వా న నివర్తంతే, తద్దామ పరమం మమ || (5.29.శ్లో)

పదము పెట్టరిల జనులా పదమువీడి
పదిలమగు పదమదియె నా పరమ పదము;
దాని వెలిగింప సూర్యుని తరము గాదు.
తరముగాదు చంద్రాగ్నుల కెఱిగి తెలుప

37

సూర్యుడు అని గోళానికి పేరు. ఆ గోళానికి కాంతినిచ్చే వాడు. లోపలుండే జీవుడు తప్ప, గోళం సహజ కాంతికలది కాదు న తద్భాసయతే సూర్యః సూర్యుడు ఆ జీవాత్మ స్వరూపాన్ని ప్రకాశింపచేయడు. ఆ చంద్రుడు కూడా ఆత్మస్వరూపాన్ని ప్రకాశింపజేయచేతకానివాడే. అతడికి కూడా ఆ కాంతి యిచ్చేది ఆత్మే. న పావకః అగ్నికి, కూడా ఆ ప్రకాశాన్నిచ్చేవాడు లోపలఉండే జీవుడే. ఆ జీవుడికి అది ప్రకాశకం కాదు. అలాంటి జీవ స్వరూపాన్ని అది భగవదధీనమైనది అని గుర్తించ గల్గితే, న నివర్తంతే ఇక మళ్ళీ కర్మబంధలోకి రానవసరంలేదు. జీవుడు తనయొక్క స్వస్వరూపాన్ని సాక్షాత్కరించుకోగలుగుతాడు. అతడికంటే భగవత్ శేషత్వాన్ని పరిపూర్ణంగా గుర్తించగలుగుతాడు. సకల వస్తువులకు ప్రకాశకముగ, భగవంతునికి దాసునిగ ఈలోపల ఉన్నాడని తెలుసుకోగలుగుతాడు.

తీసే క్రమం తెలుసుకో - డీవీసం ఉపాసనగా మలచుకో

అహం వైశ్వానరో భూత్వా ప్రాణినాం దేహమాశ్రితః ।
ప్రాణాపాన సమాయుక్తః పచామ్యన్నం చతుర్విధమ్ ॥ (15.౧౪.శ్లో॥)
ప్రాణమునపానము కలసి ప్రాణికోటి
దేహముల జరరాగ్నినై తేజమలర
నాలుగు రకములగు భోజనములనేనె
ఆహుతినిజేతు నెల్లయాహారతతుల.

38

పదార్థాలన్నీ విశ్వము అయితే ఈ విశ్వానికి సంబంధించిన ఆకృతి విశేషములన్నీ వైశ్వములు. వాటిలోపల తానూ ఉంటూ నశించనిది (నరీయతే, క్షీయతే, నశించనిది) కనుక వైశ్వానరమైనది లోపల ఉంటూ కూడ తాను మారక వీటిని మారుస్తూ ఉండడమే కాకుండా మార్పు కూడా ఉన్నతికి చేర్చడానికి చేస్తోంది కనుక అగ్ని అన్నారు. అగ్రం నయతి ఇతి అగ్నిః అని దానికొక వ్యుత్పత్తిని చెప్తారు. శాస్త్రాల్లో అగ్రం, పైకి మరింత ఉన్నతికి నయతి, తీసుకు వెళుతుంది. నిన్ను చేరుస్తుంది. ఈ శరీరంలో ఉండే అగ్ని మానం మారడానికి కారణమౌతుంది ఈ మార్పుకూడా ఉన్నతిని పొందడానికి వీలుగా చేసి సహకరించే అగ్నికనుక, ఈ లోపల ఉండే అగ్నినే వైశ్వానరాగ్ని అని అంటారు. దీనినే జరరంలో (పొట్టలో) ఉంటుంది కనుక జరరాగ్ని అంటారు. ఈ వైశ్వానరాగ్ని స్వరూపుడైన పరమాత్మకోసం అని ఆ ఆహారాన్ని మనం అందిస్తే కృష్ణార్పణమస్తు అని అందించగలిగితే, ఆయన అందరికీ అందిస్తాడు. మనమూ ఆరోగ్యంగా ఉండగలుగుతాం. మాధవసేవగా సర్వప్రాణిసేవ చేయడమంటే ఇదే. ఈ నాటి నుంచి మనం తీసికొనే ఏ ఆహారమైనా కృష్ణార్పణబుద్ధితో స్వీకరించే ప్రయత్నం చేద్దాం.

చక్కటి స్మరణ, స్ఫురణలకి కారణం నీలో ఉన్నవాడే అని తెలుసుకో

సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టోమత్తః స్మృతిర్ జ్ఞాన మపోహనం చ ।
వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యో వేదాంత కృత్ వేదవిదేవ చాహమ్ ॥

(15.౧౫.శ్లో॥)

అఖిల జీవుల దెందములందు సొచ్చి
స్మృతియు, జ్ఞాన, మపోహన స్థితుల నొసగు
వేదవేద్యుడ నే, వేదవిదుడ నేనె,
యని యెఱుంగుము ఫల్గునా! యదినిజమ్ము.

39

భగవంతుడు, నీవు ఏదేహంగా ఎవరిని పూజించినా, ఫలితాన్ని శ్రద్ధను యిచ్చేవాడను నేనే అని స్పష్టపరుస్తున్నాడు. లోపల ఉండేవాడిని నేను. వేదాంతకృత్ వేదముల వల్ల కలిగే ఏక్రియాకలాపముకైనా ఫలితాన్ని యిచ్చేవాడను నేనే. వేద విదేవ చాహమ్ అసలు వేం చెప్పేసారం ఏమి? నన్నే వేదం చెబుతుంది అనేవ విషయం గూడ నేనే చెప్పాలి. ఇతరులు చెప్పలేరు. అందుకే అంత విలక్షణ పురుషుడు ఆ శ్రీమన్నారాయణుడు. శ్రీహరి శ్రీకృష్ణపరమాత్మ ఎక్కడుంటాడు? ఇక్కడే. సర్వసృష్ట్యాది సన్నివృష్టః నీ హృదయంలో భగవంతున్నాడు. విశ్వాన్నంతటిని నడిపే, విశ్వమంతా తెలిసిన సకలకర్మలకు ఫలితానిచ్చే పరమాత్మ, నియంత, నీ చిన్నారి హృదయంలో ఉన్నాడనే ఒక్క విషయం తెలిస్తే ఈ ప్రపంచమే ఉజ్జీవించగలుగుతుంది. అందుచేత మంచి స్ఫురణకు, మంచి స్మరణకు, చక్కటి జ్ఞానానికి, చక్కటి ఆలోచనకు భగవంతుడు నాలో ఉన్నాడనే మంత్రం ఒక్కటి చేస్తే చాలు. అదే ఈ శ్లోకపు సారం! ఈ శ్లోకం ఒకటి స్పష్టంగా తెలుసుకుందాం! ఆచరించే ప్రయత్నం చేద్దాం! ఫలితాన్ని అనుభవిద్దాం.

స-శించే వాటికై శోకించకు - స-శించని ఆనందం సీకందిస్తా

దైవీ సంప ద్విమోక్షాయ నిబంధా యా ' ' సురీమతా ।
మాశుచ స్సంపదం దైవీం అభిజాతో ' సి పాండవ! ॥ (16.5.శ్లో)

దివ్యలక్షణముల తోడ తేజరిల్లి
భక్తి సేయంగ, వారికి ముక్తికలుగు;
ఆసురీ లక్షణమ్ములే యలము కొనిన
బంధముల జిక్కి బాధలు పడుచునుండు;

నీవు శోకింప బని లేదు, నీవు దివ్య
గుణములను గుత్తకున్ గొన్న గుణివి కావె? 40

విష్ణుభక్తిహరో దేవః విపరీ తస్తథా అసురః సర్వజగత్తులో అణువణువున నిండి ఉండే విష్ణుతత్వాన్ని గుర్తించి దానితో అన్ని రకాల సంబంధాన్ని భావిస్తాడో అలాంటివాడు మాత్రమే దైవీ సంపద కలవాడు. ఇది విశ్వసించని వాని జ్ఞానము అసురజ్ఞానము అని అంటాం, వాడిని అసురుడు అని వ్యవహరిస్తాం. శ్రీకృష్ణునిది అమృతహస్తం. చల్లని శ్రీహస్తం. మనవెంటే ఎప్పుడూ భుజం తట్టి ఓదార్చి వెన్నంటి నడిపిస్తుంది! శ్లోకాన్ని స్మరిద్దాం! భగవత్ రక్షణని విశ్వసిద్దాం.

మంచి, చెడులను చెప్పడంలో వేదాన్ని మించింది లేదు -

విశ్వాసంతో ఆచరించు

తస్మాచ్ఛాస్త్రం ప్రమాణం తే కార్యాకార్య వ్యవస్థితౌ ।

జ్ఞాత్వా శాస్త్ర విధానోక్తం కర్మ కర్తు మిహార్హసి ॥ (16.24.శ్లో)

ఎట్టి పనులవి తగినవో? ఎట్టి పనుల
చేయ గూడదో, వానిని జెప్పగలవు
శాస్త్రములు నీకు, వానిని శ్రద్ధతోడ
తెలిసికొనుచు పనులను జేయు తీరు తెలసి
మనుజులందున బుద్ధిగ మసలు కొనుము!

హే! అర్జునా! జ్ఞాత్వా శాస్త్ర విధానోక్తం శాస్త్రంలో ఏదైతే 'ఇలా చేయ్, ఇలా మాను' అని తెలిపిందో దానిని జ్ఞాత్వా ముందర నీవు సద్గురువుల ద్వారా తెలుసుకో! ఇది ప్రధానం. ముందు విను. పెద్దల ద్వారా విని తెలుసుకోవాలి. వేదాన్ని అతిక్రమించక సాగిన ఉపదేశం కావాలి. అప్పుడు మాత్రమే కర్మ కర్తుం అహర్హసి. ఏది నీకు తగును అనేది తెలుస్తుంది. నీవు అది ఆరంభించి చేయడం అనేది మంచి పద్ధతి. అందుకే కార్యా కార్యవ్యస్థితౌ. ఏది కృత్యమో, ఏది అకృత్యమో చేయదగినదేది? చేయతగనిది ఏది? అనే నిర్ణయాన్ని గూర్చి చెప్పడంలో, వాటిని నిరూపించడంలో 'శాస్త్రంతే ప్రమాణం' వేదం మాత్రమే నీకు చివర ప్రమాణం. మంచిని పొందు, లోకానికి క్షేమాన్ని కలిగించు! ఆత్మోజ్జ్వలన నీలక్ష్యం కావాలి!

సాత్త్వికాహారం తీసుకో - నీలో సత్త్వం పెంచుకో.

ఆయు స్సత్త్వ బలారోగ్య సుఖ ప్రీతి వివర్ధనాః ।

ర స్యా స్నిగ్ధా స్థిరా హృద్యాః ఆహారాః సాత్త్విక ప్రియాః ॥

(17.8.శ్లో)

ఆయురారోగ్య బుద్ధుల నందజేయు

రుచుల నోరూరంజేయుచు శుచిగ నుండి

మధురముగ పుష్టిసౌక్యము కుదురు నిచ్చు

చక్కగా మెత్తగానుండి చొక్కజేయు

వాని మీద సాత్త్వికులకు వాంఛలుండు.

42

ఆహార శుద్ధౌ సత్త్వశుద్ధిః ఆహారం మంచిది అయింది అంటే, ధృఢమైన నిశ్చయం ఏర్పడుతుంది.

గతంలో ఎన్నిరకాల సమస్యలున్నా వాటన్నిటిని తొలగించు కోగలుగుతాడు. సమస్యలు తొలగితే, బంధాలు అంటూ వీడికి లేకపోతే ఇక ఆనందమే ఆనందం. ఆయుస్సత్త్వ బలారోగ్య తినే ఆహారం ఆయువును పెంచే ఆహారం కావాలి తప్పు ఉన్న ఆయువు ను తగ్గించేది కాకూడదు. బలారోగ్య ఆరోగ్యాన్ని పెంచేది కావాలి. బలము అంటే శరీరంలో ఉండే ఈ సప్తధాతువులు సమానమైన స్థితిలో పెంచుకోవడానికి పనికి వచ్చేదేదో అలాంటిది. ఆరోగ్య మంటే వాటికుండే బాలెన్స్ దెబ్బతినకుండా ఉండే ఆహారం తీసుకోవాలి. సుఖప్రీతి వివర్ధనాః ఆ ఆహారం ప్రీతికరం కావాలి. పర్యవసానం దానికి సుఖం కలగాలి.

బలారోగ్యములు అందించే ఆహారములైతే సుఖప్రీతులని ఇవ్వడానికి పనికి వస్తాయి.

రస్యాః స్నిగ్ధాః హృద్యాః ఆహారాః సాత్త్వికప్రియాః రస్యాః రసమంటే, తీపి అని చెబుతారు. మధురమైన పదార్థం తినాలి అనేవారు. రెండవది స్నిగ్ధాః జిడ్డు కలిగినది, నేతిలో ఉండే జిడ్డును స్నేహమంటారు. అదే నిజమైన ఆరోగ్యకరమైనది. రస్యాః స్నిగ్ధాః అవి తినేటపుడు రుచిగా ఉండి తరువాత ఆరోగ్యాన్ని నాశనం చేసేవి కాకూడదు.

'స్థిరాః' వండిన తరువాత ఏ పదార్థము స్థిరంగా ఉండదు. తిన్న తరువాత అది వీడిలో రక్తంక్రిందో, మాంసంక్రిందో, మలం క్రిందో మారటానికి అవకాశం ఉండేదేదో అలాంటి ఆహారాన్ని స్థిరం అంటారు. అవి తినాలి.

వృద్ధ్యాః చూడ్డానికి ఇంపుగా కావాలి. బాగా పులుపు, బాగా వేడి, బాగా తీపి, బాగా చల్లన ఉండేవి పనికిరావు.

సత్వగుణాన్ని పెంచుకోవాలనుకునే వారమంతా కూడా, అలాంటి ఆహారాన్నే తీసుకునే ప్రయత్నం ఆరంభిద్దాం.

భగవంతుని సేవగా జీవితాన్ని కొనసాగించగలిగే శారీరక దారుధ్యాని పొందుదాం!

ఆ ప్రయత్నంలో ఎదురయ్యే ఆటుపోటులను ఎదుర్కొని తట్టుకోగలిగి ముందుకి సాగగలిగే మానసిక స్థైర్యాన్ని పొందుదాం.

శ్రద్ధ కలిగి శాస్త్రం చెప్పినట్లు ఆచరించు -

నీవు కోరిన ఫలితం లభించు

అశ్రద్ధయా హుతందత్తం తప స్తప్తం కృతం చ యత్ |
అస దిత్యచ్ఛతే పార్థ! న చ తత్ప్రేత్య నో ఇహ || (17.28-శ్లో)

యజ్ఞ దాన తపః కర్మలందుగాని
మఱియు నే పనులందున మనసులేక
చేయ పనుల నసత్తని చెప్పుచుండ్రు
ఇహము పరమును లేవు వేయేల దాన.

43

మనం జేసే యజ్ఞ దాన, తపః కర్మాలు అన్నీ కూడా శాస్త్రీయమై ఉండాలి తప్ప, మనకి తోచినట్లుగా చేసేవి కాకూడదు. ఇతరులకి హాని కలిగించేవి కాకూడదు. ఇవి నాలుగు చేసేటప్పుడు శ్రద్ధ, శాస్త్రం ఇవి

రెండూ కలవాలి. శ్రద్ధలేకుండ చేసే వాటన్నిటికీ ఒకటే పేరు పెడతారు. అసదిత్యచ్ఛతే మొత్తం ఆ క్రియలన్నిటినీ అసత్ అంటారు. అంటే, చేసినా, దండుగనే అర్థం, లేదా, లోకానికి క్షేమాన్ని కలిగించనవి అని అర్థం. ఉన్న క్షేమాన్ని కూడా నాశనం చేసేవని అర్థం. అంటే, అలాంటివాడు సిద్ధిని పొందటం అనేది జరగనే జరుగదు. న స సిద్ధి మవాప్నోతి ఆ తరువాత న చ తత్ప్రేత్య నో ఇహ వానికి ప్రేత్య పైలోకాల్లోనూ సుఖం ఉండదు. నో ఇహ, ఇహలోకంలోనూ సుఖం ఉండదు. అందుకే మనం శ్రద్ధా, శాస్త్రములకు అనుకూలంగా ఉండేటట్లు మన జీవితం సాగించే ప్రయత్నం చేద్దాం!.

సాత్విక బుద్ధి పెంపొందించుకో - కర్మబంధాల్ని తొలగించుకో

ప్రవృత్తిం చ నివృత్తిం చ కార్యాకార్యే భయాభయే |

బంధం మోక్షం చ యావేత్తి బుద్ధి స్సా పార్థ సాత్వికీ ||

(18.30-శ్లో)

ఇహపర ఫలసాధనములు నెన్నగలిగి
చేయరాని దిదియనియుఁ జేయఁదగిన
దిది యనియు తెలియఁ గలుగు నేదిభయము
నేది యభయమొ మఱి మోక్ష మేదియగునొ
తెలుపు బుద్ధి సాత్వికమని తెలియనగును.

44

ధర్మాలు 2 రకాలు ఒకటి ప్రవృత్తి ధర్మం. రెండు నివృత్తి ధర్మం. ప్రవృత్తి ధర్మం తాను చేసేది. నివృత్తి ధర్మమంటే దానియందు తన మనస్సులో

పట్టులేకుండ ఉంచటం. ప్రవృత్తి ధర్మాలు కనుక ఇవి ఇలా చేయాలి, నివృత్తి ధర్మాలు కనుక మానసికమైన పట్టువిడవాలి అనే నిశ్చయం కల్గించే జ్ఞానమేదో అది సాత్విక బుద్ధి.

అలా చేసేటప్పుడు కూడా తన శక్తి ఎంతో తెలుసుకొని, ఆ శక్తికి తగినట్టుగా చేసేది కార్యం.

శక్తికి మించి తీసుకొన్నదానిని చేయలేక, క్రిందపడుతూ మీదపడుతూ నలిగిపోయేది అకార్యం.

అందుచేత కార్యకార్యములు తెలిసికొని చేయడం కూడా చాలా అవసరం. భగవంతుడి తోటి చేర్చేది ఏదో అదే అభయం భగవంతుడి నుంచి దూరం చేసేది ఏదో అదేభయం. అదీ భగవంతుని యొక్క సాన్నిధ్యాన్ని పెంచడం కోసం అనే విశ్వాసం ఏర్పడి చేస్తే అది సత్కర్మ అవుతుంది. అలా విశ్వాసాన్ని కలిగించి సత్ కర్మ చేయించేదే సాత్వికబుద్ధి.

దానివల్లనే వీడికి కలిగి ఏఫలితం కూడా శాస్త్రీయమైనది అవుతుంది. సాత్వికబుద్ధితో చేస్తే కర్మబంధం తొలగుతుంది.

అలాకాకుండా ఇతరత్రా ఎట్లా చేసినా కర్మ బంధాన్ని కలిగిస్తుంది. కనుక, సాత్వికబుద్ధి వల్ల మోక్షం ఏర్పడుతుంది.

నీ బాధ్యతలనే వాని సేవగా నిర్వర్తించు - తప్పక సిద్ధిలభించును

యతః ప్రవృత్తి ర్భూతానాం యేన సర్వ మిదం తతమ్ ।

స్వకర్మణా త మభర్ష్య సిద్ధిం విందతి మానవః ॥ (18-అ.46-శ్లో)

సర్వ సృష్టియు నెందున సంజనితము

విశ్వమెల్ల యే తత్వము విస్తరించు

అట్టి దానిని భజించి యాత్మలోన

తన విధిని నెరవ తుదిని తరియునతఁడు.

45

యతః ప్రవృత్తిః భూతానాం ఎవని వల్లనైతే ఈ ప్రాణులన్నిటికీ ప్రవృత్తి ఏర్పడుతోందో అతను భగవంతుడు.

యేన సర్వమిదం కత్వం ఆ జగత్తు అంతా కూడా కూడా ఎవడు వ్యాపించి ఉంటే ఇలా నిలిచి ఉండో ఈ పనులన్నీ కూడాను వాని ఆరాధన కావాలి. వాడు మాధవుడు మాత్రమే! నేరుగ ఆరాధించడం సులభం.

అందుచేత ప్రవృత్తి ఏదైనా, నీ వృత్తి ఏదైనా అది భగవదారాధనగా మలిచిచేయి! బాధ్యతల్ని విస్మరించకు. అది నీవు నీకోసం చేసుకుంటున్నావు అనుకోకు. భగవదారాధనగా నీవు వాటిని నిర్వర్తిస్తున్నానని జ్ఞాపకం పెట్టుకో!

ఆ భగవంతుడు సాక్షాత్తు నారాయణుడే అనే విషయాన్ని మరచిపోకు. మహావిష్ణువుయొక్క కైంకర్యముగా (సేవగా) ఏనాడు మన ప్రవృత్తుల్ని ఆయన అర్చనగా చేయగల్గుతామో, ఆనాడు మన కర్మబంధం తొలగి సిద్ధిని పొందిన వాళ్ళమవుతాం!

మన కర్మల్ని ఆయన సేవలుగా భావించే ప్రయత్నం ఆరంభిద్దామా!

చరణ సన్నిధిలో శరణునుటే ఉపాయము - చేకూరును

శాశ్వతానందనిలయము

తమేవ శరణం గచ్ఛ సర్వభావేన భారత! ।

తత్ప్రసాదా ద్ధరాం శాంతిం స్థానం ప్రాప్స్యసి శాశ్వతమ్ ॥

(18.౮.62శ్లో1)

భావమంతయు నొప్పంగ భక్తి మెఱసి
చరణముల నంటి యాతని శరణువేడ
కరుణ గురిపించి దయ తోడఁ గాచునిన్ను
పరమపురుషుఁడు సమకూర్చు పరమశాంతి
ప్రాప్తమగు నీకు సుస్థిర పరమపదము.

46

నీ లోపల కూర్చున్నవాడెవడో వాడిని ఆశ్రయించాలోయ్! అని స్వామి నిర్దేశిస్తున్నాడు. మానవుడు ఉపాసించే రూపం ఏది? అనేది ఈ శ్లోకంలో భగవంతుడు చెప్పినట్లుంది, అతడిని మాత్రమే శరణం గచ్ఛ ఉపాయంగా వరించుము. అతనిని శరణాగతి చేయ్. ఎలా చేయాలి. తత్ ప్రసాదాత్ పరాం శాంతిం అతడి అనుగ్రహ విశేషం చేత పరాంశాంతిం ఆత్మంతికమైన శాంతి లభిస్తోంది అంటున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు ఆ విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తున్నాడు స్థానం ప్రాప్స్యసి శాశ్వతమ్ తత్ ప్రసాదాత్ ఆ స్థానం ఆయన అనుగ్రహిస్తే లభిస్తుంది తప్ప ఇంకెవరి వలన కూడా లభించేది కాదు. భగవంతుని శరణాగతి చేయడమన్నది చాలా ప్రధానం. అలా ఆశ్రయించడమన్నది చేసిన వాడిని మనం వైష్ణవుడు అంటాం.

విశ్వసించి నన్నే ఆశ్రయించు, దుఃఖించకు -

చరమోపాయం నేనొకా

సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం ప్రజ ।

అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మాశుచః ॥

(18.౮.66శ్లో1)

సకల ధర్మములను వీడి శరణువేడి
ఫలముల మ దర్పణముఁజేసి భక్తితోడ
నన్ను మాత్రము శరణుగ నమ్ముకొనుము!
ఎట్టి పాపములను నిన్ను ముట్టకుండ
నీ ప్రవత్తికిన్ మెచ్చినే నీకు నిత్తు
మోక్షసామాజ్యపదమును ముదముతోడ
శోకమును వీడి నీవిక సుఖముగనుమ.

47

శరణాగతి మనం పరిపూర్ణంగా చేయగలిగితే మనలో భగవత్ ప్రేమ కలగటానికి ఆటంకంగా ఉండేవన్నీ తను తొలగించు కుంటాడు. తను మన పాలిటి సాధనమై, ఆ సాధన చెయ్యాల్సిన పనులన్నీ తనే చేసికొని చేర్చాల్సిన ఉత్తమ లక్ష్యానికి మనని చేర్చుకొని ఆనందింపచేసి మనం ఆనందిస్తుంటే చూసి తాను పొంగిపోతాడు. ఇది భగవంతుడికి మనమీద ఉండే గొప్ప ఔదార్యం. మనం చేసే ప్రతిపనీ ఒక కర్మ. ఏ కర్మ ఇహ, పర సాధనమవుతుందో అది ధర్మము అనిపించుకుంటుంది. అందుకే సర్వధర్మాన్ అని చెప్పాడు. 'మాం ఏకం' అన్నాడు.

ఇది చాలా ప్రధానమైన పదం. అంటే, నాయందే. నేను ఒక్కడినే కాపాడువాడను అది నువ్వు ఆశ్రయించడం వల్ల, నీలో పాపములు ఎక్కడున్నా అసలు అడ్రస్ లేకుండా చేస్తాను. ఇక నీకెందుకయ్యా బెంగ! 'మా శుచః' అంటూ శ్రీకృష్ణుడు అర్జునుడిని, ద్వారా సకల మానవాళిని ఉద్ధరించి ఓదార్చాడు. వీరు వారనే తారతమ్యం లేదు.

ఏ కులము, మతములు అడ్డుకావు. మనని తరింప చేయడానికి అతనిని అడ్డగలిగిన వారు లేనేలేరు. ఆ స్వామి దివ్యచరణారవింద అనుగ్రహ విశేషం చేత మన కర్మలన్నీ తొలగి ఆనంద ధామాన్ని చేరే అదృష్టం మనకి ఈ చరమ శ్లోకంలో భగవంతుడు ప్రసాదించాడు. విశ్వసిద్ధాం! ఆచరిద్దాం!!

శ్రీకృష్ణుని అండలో ధర్మమనే ధనుస్సును పట్టెనిలిస్తే-

జీవన సమరంలో విజయం తథ్యం

యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణో

యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః ।

తత్ర శ్రీ ర్విజయో భూతిః

ధ్రువా నీతి ర్మతి ర్మమ ॥ (18.౭౭.౭౮శ్లో)

ఎచట యోగేశ్వరుడు కృష్ణు డీశ్వరుండు

అర్జునుండు ధనుర్ధరుండును అలరుచుండు;

సిరియు విజయ విభూతులు చెలువు మీఱ

నీతియున్ నిల్చు నచ్చట నిక్కువముగ!

హే! ధృతరాష్ట్రా! తత్ర శ్రీః సంపదలన్నీ అక్కడే ఉంటాయి. విజయః తత్ర యుద్ధంలో విజయం వాళ్ళ పక్షానే ఉంటుందని పరోక్షంగా చెప్పాడు. తత్ర భూతిః ఏ జీవునికైనా రక్షణ కలిగేది శ్రీకృష్ణ శ్రీచరణాల చెంత మాత్రమే నీతిః న్యాయం కూడా అక్కడే ఉంటుంది.

తత్ర శ్రీః విజయః భూతిః నీతిః

ఇవన్నీ అక్కడ ఉంటాయనేది మే ధృవా మతిః ఇదీ నా నిశ్చయం అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రుడికి స్పష్టం చేశాడు.

లోకాన్ని తరింపచేయగలిగే సార్వజనీనమైనది భగవదుపదేశం. కేవలం ఒక దేశీయులకో, ఒక ప్రాంతీయులకో లేదా ఒక కులస్థులకో కాక, మానవాళికందరికీ కూడా మహోపదేశంగా చెప్పింది భగవద్గీత.

ఇది ఉత్తమ ఉపాయములు మనకందరికి అందించే సాధనం. ఏ సమస్యను ఎవరు ఎదుర్కొన్నా, కావలసిన పరిష్కారాన్ని అందించగలిగిన గ్రంథం భగవద్గీత.

గౌరవాదరణతోటి, తోటివారికి తోడ్పడుతూ జీవితాన్ని సాగించేట్లు అడుగు ముందుకు కదుపుదాం! గీతాజ్యోతిని మనతో శాశ్వతమైన కరదీపిక చేసుకొందాం! భగవదనుగ్రహాన్ని మనం పొందుతూ మిగతా ప్రాణికోటితో ఈ భూమ్మీద మరో పదికాలాలపాటు మనుగడ సాగించగలిగే ఈ ఉద్యమంలో మనమూ ఒకడుగు కలిపి నడుద్దాం.

జై శ్రీమన్నారాయణ!

కవి పరిచయం

జ్ఞే శ్రీమన్నారాయణ

కీ॥శే॥ శ్రీమాన్ అద్వంకి శ్రీరంగాచార్యులు

జననం : ఫిబ్రవరి 6, 1910

స్వగ్రామము : కానుమోలు, కృష్ణాజిల్లా,
ఆంధ్రప్రదేశ్

సతీమణి : శ్రీమతి చూడామణి

చదువు : బి.ఏ. (చెన్నైలో లయోలా కాలేజ్), 1933

స్థాపించిన సంస్థ : నయాగురుకుల్, 1944 సం॥లో

యోగా ఆననములను అందరికీ అందుబాటులో ఉండేట్టు,
స్కూలు, మరియు కాలేజ్ లోని పిల్లలకు నేర్పే పద్ధతిని, సిలబస్ ని
కనిపెట్టారు.

వారిగ్రామంలో నయాగురుకుల్ ని వినోద, విజ్ఞాన, వికాస
కేంద్రముగా తీర్చిదిద్దారు.

శోభ తెచ్చిన పదవులు : యోగా ప్రొఫెసర్ ఆంధ్రాయునివర్సటీ -

జాయింట్ సెక్రటరీ త్యాగరాజగానసభ,
ఏలూరు. ఎక్స్ క్యూటివ్ మెంబర్ ఆలిండియా
యోగా బోర్డ్.

ప్రవేశమున్న కళలు : సంగీతము, చిత్రలేఖనము , కవిత్వము,
నాటకములు.

సంతానము:

కుమారులు :

రామకృష్ణ

కోడలు :

స్వరాజ్యలక్ష్మి

కుమార్తెలు :

శేషభట్టర్ సీతాదేవి,
గొట్టుముక్కల చినసీతాదేవి,

అల్లుళ్ళు :

వి.ఎల్.ఎన్. ఆచార్యులు,
భావ్యం అయ్యవార్లు

“తెలుగు గీతలు” పుస్తకము ఆయన పష్టిపూర్తి అనగా
1970లో మొదటిసారి ప్రచురింపబడింది.

పరమపదించిన తేది: 9.11.1985

వెబ్ సైటు : www.sriranga.org